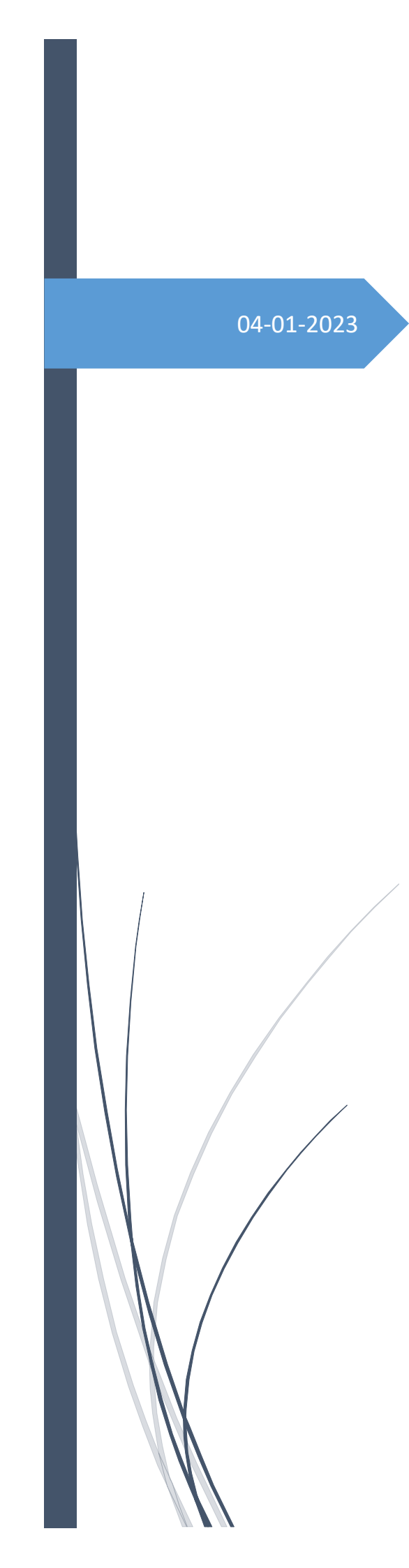

04-01-2023

Når Shitstormen rammer.

*En affektiv analyse af
reaktionerne i medierne om
Jeanette Ottsen 'Fri' af Aleksandar
Josevski.*

Helle Vinther Madsen
AALBORG UNIVERSITET

Indhold

Abstract.	3
Indledning.	4
Problemformulering og uddybning.	5
Autobiografien.	5
Udsigelsen.	7
Biografi eller autobiografi.	7
Fortællerens synsvinkel.	7
Emnet.	8
Formen.	8
Autobiografiens dilemma.	9
Sandt eller falskt?	10
Romanen og autobiografien.	11
Karaktermord.	12
Metode.	14
Feltarbejde – digitalt spørgeskema.	14
Det social konstruktivistisk verdenssyn.	17
Fortælleren og deltagerens verdenssyn.	18
Det pragmatiske verdenssyn.	18
Strategien for undersøgelsen.	18
Undersøgelsens udfordringer.	19
Teori.	19
Affekt.	19
To teoretiske traditioner.	21
Affekt i medieanalyser.	23
Medieteknologier og design.	23
Differentieret attunement.	24
Affektive arkiver og feedbackloop.	25
Affektive retningsgivere og økonomier.	26
Affektive crowds.	26
Analyse af trusler.	26
Formål.	26
Mobning.	29
Bagatellisering.	30

Forskellige typer for mobning.	32
Magtmisbrug.	33
Årsager til mobning.	33
Voksen mobning.	34
To type mobbere.	34
Medløberne.	35
Konsekvensen af mobning.	35
Analysen.	36
Genreanalysen.	36
Udsigelsen.	36
Emnet.	38
Formen.	40
Troværdighed.	40
Jeanette Ottsen eller Lotte Friis historie.	41
Mobningen af Lotte Friis.	42
Medie dækningen af Jeanette Ottsesens shitstorm	43
Shitstorm.	43
Vejledning til en shitstorm.	43
Viralt:	44
Ekstra Bladets dækning.	46
Kritik af forsiden.	46
Opbakning til Lotte Friis.	48
Konsekvensen af kritikken.	49
Ottsesens refleksion på kritikken.	50
Ottsesens undskyldning.	52
Politiken mener.	54
Hård anmeldelse i Politiken.	55
Introduktion til sociale medier.	55
De sociale medier.	55
Hadbeskeder.	59
Shitstorm VS Candystorm.	61
Polarisering.	64
Trusler.	67
Spørgeskema.	70

Er der en voksen til stede?	76
I bagklogskabets klare lys.	76
Hvem sidder med sorteper?	78
Litteraturliste	81

Abstract.

The Danish elite swimmer Jeanette Ottesen published her biography *Fri* October 21, 2021, it was written by Aleksandar Josevski. They had no idea how badly receiving the media and the readers will give her book. The book is a biography of Ottesens life as a professional swimmer and her private life, but it's especially how Ottesen describes, the way she and some of her colleagues were bullying their colleague Lotte Friis with her look and weight. These descriptions threw Ottesen into a shitstorm. In the book Ottesen tries to take responsibility for her actions and to apologize for her behavior to Lotte Friis. However, her apologize backfires, because she accused Lotte Friis for being a Goofy and clumsy, Ottesen thought it was Lotte Friis own fault, because she was so easy to bully. People react very strongly, and it became a huge shitstorm, it hit Ottensen very hard and put her and Friis in the spotlight.

Suddenly it became a discussion in the television where famous people and experts discussed Ottesens book and how her apologize wasn't an apologize but disclaim her responsibility to Friis by explaining it was her own fault that they bullied her in the first place, because she was a classic victim. Experts denies that such a thing existed; they explain it is a myth, a classic victim, doesn't exist and Ottesens explanation is sending a wrong message. Especially on the social media, where strangers wrote on Jeanette Ottesens profile and in articles about her and told what they thought about Ottesen and her book. Their language were sometimes harsh and personal, where some of the users told their own stories about being bullied and the consequences it had not only in their childhood but also as an adults. Many encouraged to boycott the book, while others turns to Lotte Friis for a statement. Lotte Friis felt forced to make a statement and was devastated that Ottesen had told her story to the entire country, she was afraid that people from now on will see her as a victim connected to Ottesens book, and not remember her for her results and career as an elite swimmer.

This study will look into how the genre creates problems for Ottesen and why the audience reacts so strongly to her apologize. The study will look into how affect expresses in the debates in newspapers, on Facebook and Instagram by studying specific conversations and opinions related to the case. For a better understanding of the users of social media, I have made a survey about our use of language on social media, forums and debates, the survey was shared on Facebook and were open for everyone to give their opinion.

Indledning.

21 oktober 2021 udkommer elitesvømmer Jeanette Ottesens bog *Fri*, skrevet af Aleksandar Josevski. Bogen beskrives som en fortælling om Jeanettes Ottesens liv, hvordan hendes livsrejse har formet sig både på den private front, men også som elitesvømmer og intentionen er at give indblik i en verden de færreste kender til. Men efter bogen lander i anmeldernes hænder, har Jeanette Ottesen, Aleksandar Josevski og Gyldendal ikke haft nogen anelse om hvad storm der vil rejse sig omkring bogen og særligt i de afsnit der omhandler Jeanette Ottesens kollega Lotte Friis. I stedet for at vurdere bogen i sin helhed, blev der fra flere medier; Ekstra Bladet, BT og Se & Hør fokuseret på mobning, særligt hvordan Jeanette Ottesen i sin karriere mobbede kollegaen Lotte Friis, og i de passager i bogen der gengiver historierne ikke udtrykker en undskyldning overfor Lotte Friis, men derimod stadig mobber hende. Jeanette Ottesens intention med disse erindringer fører til større diskussioner, hvor Jeanette Ottesen må forklare og forsvare sig i medierne i forskellige interviews og på sine profiler på Instagram og Facebook.

Mobbe episoderne bliver diskuteret i medierne, DR1 og TV2 interviewer Jeanette Ottesen om det, de kulørte blade BT, Ekstra Bladet og Se & Hør laver flere artikler om det, flere eksperter går ud og udtaler sig om sagen, blandt andet Red Barnet. Politikken og Berlingske kigger også på bogen. Men der hvor bogen virker til at blive mest diskuteret er på de sociale medier, hvor tonen til tider virker meget hård. Her bliver der særligt diskuteret hvordan Jeanette Ottesen forsætter mobningen af Lotte Friis og ikke har givet hende en undskyldning.

For Jeanette Ottesens bog gengiver sin historie og hvordan hun har oplevet forskellige episoder i sit liv, men det involverer også Lotte Friis og historier fra hendes liv. Det giver en gråzone, for hvor meget kan Jeanette Ottesen fortælle om sit liv og sin historie uden af såre og udstille andre. Jeanette Ottesen har sin subjektive mening og har oplevet hændelserne på en bestemt

måde, men Lotte Friis har sikkert ud fra sin optik oplevet mobningen på en anden måde og måske ikke haft den store interesse i at blive udstillet som mobbeoffer foran det meste af Danmark samt opleve hvordan rigtig mange mennesker pludselig har en holdning til mobningen, hvor de kun har hørt Jeanette Ottensens udgave af den.

Problemformulering og uddybning.

Min problemformulering tager udgangspunkt i en hypotese om at folks reaktioner på Jeanette Ottensens bog har et affektivt potentiale, særligt i de debatter der findes på de sociale medier Facebook og Instagram, samt problematikken i bogens genre og de udfordringer den giver. Samtidig ønsker jeg også at få indblik i folks opførsel på de sociale medier og en forståelse for deres handlinger. Det undersøger jeg ud fra følgende:

- Hvilke problematikker giver genre for Jeanette Ottensens livshistorie og hvordan etableres og udtrykkes den respons den modtager affektivt?

Udgangspunktet for undersøgelsen er den enorme respons som bogen *Fri* (2021) skaber i medielandskabet. Jeg vil undersøge hvordan genre spiller en rolle. I min analyse vil jeg starte med at analysere de uddrag af bogen der omhandler mobningen af Lotte Friis, for at se hvad der udløser shitstormen imod Jeanette Ottesen. I anden del analyserer jeg responsen på bogen i medierne og særligt den affektive respons der opstår i kommentarsporerne på Facebook og Instagram, særligt på Jeanette Ottensens og Lotte Friis profiler. Jeg runder min undersøgelse af med et spørgeskema omkring tonen på de sociale medier. Jeg afslutter analysen med en diskussion om håndteringen af den massive kritik, ud fra hvordan sagen blev behandlet af pressen, Gyldendal, brugerne på sociale medier og hovedpersonen selv.

Autobiografien.

Autobiografien er en genre der kan være svær at placere, Johnny Kondrup gennemgår i *Levnede og tolkninger* (1982) autobiografien og dens metodiske forudsætninger, hvor han forklarer at man først er nødt til at være afklaret med hvordan man definerer autobiografi. Kondrup fortæller at der er nogle forskere, som anser autobiografien for at være et synonymt, hvor autobiografi betyder forfatterskab eller produktion, det skal forstås som at alt hvad forfatteren har skrevet gennem sit liv er selve autobiografien. Kondrup mener at hvis man vil se en afgrænsning af genre må man se bort fra det synspunkt og i stedet inddele autobiografien i to kategorier eller skoler: traditionalister og

relativister: "Den første gruppe opstiller, ofte under henvisning til genrens >>essens<< eller >>idé<<, en detaljeret og relativt snæver definition, formuleret i en række regler for hvad der gør et værk til en autobiografi. Den anden gruppe nøjes med at formulere det brede basiskriterium, at autobiografien skal handle om sin forfatter," (Kondrup 1982:17), Kondrup henviser til den amerikanske forfatter og litteraturkritiker Alfred Kazin's definition, at den anden gruppes forståelse handler om at genren autobiografiens litterære form er hvad forfatteren gør den til. Kritikkerne mod traditionalisterne mener at de nemt kommer i en situation, hvor de har et perfekt begrebsapparat på den ene side og på den anden side står med en række værker, der ikke passer ind i begrebsapparatet: "Den traditionalistiske metode, hedder det ofte drilagtigt, er velegnet til at måle, i hvilket omfang de værker, som man normalt kalder selvbiografier, ikke fortjener betegnelsen." (Kondrup 1982:17) Han tilføjer at traditionalisternes fortrin har en heuristisk værdi, fordi den arbejder med en detaljeret genredefinition, som gør den velegnet til at skaffe viden, ikke kun teoretisk men også i forhold til de enkelte værker. Traditionalisterne egen definition skal der være en række af betingelser for at skabe 'den ideelle autobiografi'. Der er tre kategorier, hvor den første omhandler udsigelsesstruktur, mens den anden er autobiografiens emne og den tredje dens form:

Hvad udsigelsen angår, vil værkets fortæller være identisk med dets forfatter på den ene side og med dets hovedperson eller >>protagonist<< på den anden siden. Desuden vil hans synsvinkel være retrospektiv. Emnet vil være den del af forfatterens eget livsløb, der ligger før skrivetidspunktet, og vægten vil være placeret på dets eksistentielle betydning. Formen endelig, vil være den episk fremadskridende beretnings (hvad der ikke hindrer versificering) og den vil være holdt i første person. (Kondrup 1982:19)

Kondrup understreger at ikke alle betingelser nødvendigvis vil være til stede, det kan være vanskeligt for læseren at versificerer beretningens troværdighed, da det kun er værkets forfatter/fortæller der kender hele sandheden. Traditionalisternes definition beskriver autobiografiens centrum og ikke dens grænseegne, betingelserne kan være en hjælp for læseren til at afkode genren: "Definitionen skal ikke opfattes som et forsøg på at omkredse den samlede bestand af selvbiografier, men snarere som et forsøg på at markere et punkt, rundt omkring hvilket de enkelte selvbiografier grupperer sig i vexlende afstand." (Kondrup 1982:18)

Udsigelsen.

Ifølge traditionalisterne skal der være en identitet mellem forfatter, fortæller og protagonist. Det betyder at den person der skaber teksten og dens struktur også er den der fører ordet i selve teksten. Vedkommende har ansvaret for hele beretningen og hvor den bevæger sig hen, Kondrup betegner det som et basiskriterium, der adskiller autobiografien fra den biografiske genre og peger den hen i mod den fiktive selvbiografi, hvor den placeres i kategori med romanen.

Når læseren skal afkode genren findes der forskellige signaler fra forfatteren der kan løse mysteriet for læseren. Forfatteren kan allerede på titelbladet gøre opmærksom på om det er en autobiografi ved at betegne værket som erindring, levned eller bekendelser. Forfatteren kan anvende en fortale eller efterskrift, hvor forfatteren tydeliggør hensigten med bogen, så læseren ikke er i tvivl om hvad genre læseren sidder med. Forfatteren kan også bevidst vælge at undlade at informere om hvad genre der er, for at skabe tvivl ved læseren eller skabe debat om det er forfatterens liv der er omdrejningspunktet i værket eller ren fiktion.

Biografi eller autobiografi.

En biografi er ikke det samme som en autobiografi, de ligner hinanden på mange punkter, men har også mange uligheder. Biografien har en protagonist, som ikke er hverken forfattere eller fortæller i værket. Normalt er det nemt at skelne hvilken type genre der er tale om, men der findes grænseformer, særligt i den amerikanske litteratur, hvor det betegnes som joint eller associate author. Betegnelsen dækker over at forfatteren der er anvendt er enten journalist eller professionel skribent, der har assisteret fortælleren med værket. Der kan være flere årsager til at vælge en joint eller associate author, vedkommende der ønsker at skrive sin livshistorie, har måske ikke evnerne eller tiden til selv at skrive sin historie ned og anvender i stedet en professionel: "I det færdige værk optræder hovedpersonen formelt som fortæller, men i hvilket omfang det i virkeligheden er *the joint author*, som bærer ansvaret for fortællingen og for værkets struktur, er ikke til at gennemskue." (Kondrup 1982:22) Det er op til læseren af afgøre om værket er en autobiografi eller biografi i forklædning.

Fortællerens synsvinkel.

I autobiografien skal fortællerens synsvinkel være retrospektiv, hvor det udsagte eller fortalte i tid skal komme før udsigelsen. Dette afgrænser autobiografien fra dagbogen, for mens autobiografien er afgrænset til fortiden, forsøger dagbogen at fastholde nuet. Det gør dagbogen mere omskiftelig

og usammenhængende da den hele tiden er omskiftelig idet den fortæller det skrivende liv. (Kondrup 1982:22-23) Autobiografien har mulighed for at fastholde det samme perspektiv over hele fortællerens fortid, mens dagbogens skifter perspektiv fra dag til dag. Der kan dog være passager i autobiografien, der er citater fra fortællerens dagbog, det bryder autobiografiens opgave om at fortælle fortidens historie, for dagbogens ord forstyrrer autobiografiens synsvinkel.

Emnet.

I en autobiografi er emnet forfatterens eget liv, der er ikke fabrikeret noget ud fra fri fantasi. Autobiografiens ønske er at fortælle hele forfatterens liv, fra fødsel til nutid, den holder sig til virkeligheden: "Det er et fundamentalt kendetegn ved den autobiografiske genre at den hævder at meddele autentisk stof, og læseren vil blive betragtet som værende i sin gode ret, hvis han forsøger at kontrollere fortællingens autenticitet." (Kondrup 1982:24) Det vil være muligt for læseren eller journalisterne af faktisk tjekke forfatterens erindringer og nogle vil være umuligt for læseren af vide om er sandt eller ej: "Det drejer sig om begivenheder som drømme, visioner, mytiske oplevelser etc." (ibid) Ved at kontrollere fortællerens beretning kan det være med til at give indblik i forfatterens troværdighed. Læseren og især journalister har mulighed for at interviewe forfatterens omgangskreds og forhøre sig om de beretninger der står i værket er sande eller er fabrikerede. Autobiografien dækker hele forfatterens fortid og fokuserer ikke kun på enkelte aspekter, den har interesse i at afdække alt det der har formet forfatteren gennem livet. Det gør det vanskeligt for forfatteren at forbigå essentielle begivenheder, der kan have haft afgørende betydning for det liv forfatteren har fået.

Formen.

Autobiografiens form betegnes som værende episk, genren skildre hovedpersonens liv, som gør den historisk. Dermed adskiller den sig fra det selvbiografiske essay, der i sin form er analytisk (Kondrup 1982:28) Essayisten udvælger bestemte episoder af sit liv og gennemgår ikke fra fødsel til nutiden, til gengæld reflekterer den over de episoder der er udvalgt.

Autobiografien er jegets genre, her kan forfatteren bruge jeg-formen som et sprogligt udtryk, hvor forfatteren anerkender og udnytter den særlige mulighed som jeg-formen giver. Forfatteren har muligheden for at fortælle sin livshistorie ud fra en vinkel ingen andre kender, forfatteren anvender sin subjektive viden til at fortælle sin historie og det understreges ved at forfatteren kan udnytte jeg-formen.

Kondrup uddyber at i dag vil en der ønsker at skrive sin autobiografi sandsynligvis være klar over at for at skrive sin livshistorie skal der opfyldes en række betingelser, som de førnævnte. Genren er almen kendt og hvert år udkommer der nye autobiografier skrevet af mange forskellige typer mennesker.

Kondrup fortæller at navnet autobiografi første gang dukker op i 1779, hvor præromantikeren Herder gør sig teoretiske overvejelser om genren. Der er dog skrevet værker før, der opfylder betingelserne til at være autobiografier, men der var der ingen kendskab eller bevidsthed om genren, det var først senere man opdagede det: "Det vil sige, at da genren blev til som bevidsthed, kunne den med det samme påberåbe sig en fortid, en tradition og en historie." (Kondrup 1982:31)

Autobiografiens dilemma.

Som genre hører autobiografien under sagprosa, det der før hed faglitterær genre. Den selvbiograferende står i en svær situation, for det forventes at den beskriver virkelige hændelser fra dens eget liv: "Genren har, som kilde betragtet, en slet reputation. Det skyldes dels, at den beror på et enkelt subjekt, dels at dette subjekt er afskåret fra at betragte sit vigtigste emne – det emne, hvorefter alle genrens begivenheder orienterer sig, - udefra." (Kondrup 1982:68)

Kondrup forklarer at autobiografien er upålidelig, det dårlige rygte genren har, hænger sammen at der opstår et forhold mellem autobiografien og de skønlitterære genrer. Autobiografien anvender en del af den fiktive genres virkemidler, særligt fra romanen. Autobiografien er afhængig af hukommelsen for at forme værket, men den anvender romanens træk for at få historien til at hænge sammen og give mening for læseren.

Da autobiografien og den selvbiograferendes kerne er forfatterens livshistorie, kan det give udfordringer for læseren når det kommer til forfatterens troværdighed. Mens autobiografien fortæller fra fødsels til nu, udvælger den selvbiograferende få erindringer og fokuserer på, der kan være erindringer, som involverer andre mennesker, det kan føre til at forfatteren laver en omdimensionering. Forfatteren kan vælge at retoucherer visse begivenheder, for at skærme andre for at blive hængt ud til offentlig skue. Autobiografien tager sig visse digteriske friheder og det kan være med til at den har et lidt dårlig rygte: "Det digteriske ligger i >>sammensætningen<<. I fortolkningen og selektionen af det virkelige har enhver selvbiograferende den frihed, som gør ham

mistænkelig i historievidenskabens øjne.” (Kondrup 1982:73). Ud over at retoucherer på fortiden kan forfatteren også have behov for at retfærdiggøre sine handlinger, eller give sine meninger indenfor bestemte områder til kende.

Sandt eller falskt?

Når autobiografiens troværdighed står og falder med forfatteren, sætter det læseren på en svær opgave. Forfatteren har flere virkemidler for at pynte på sandheden, hvor det ikke er muligt for den enkelte læser at kontrollere om det har sin rigtighed. Genren er meget subjektiv og selvom visse udtalelser kan efterprøves, er det svært at vurdere om forfatteren taler sandt eller manipulere med fortiden:

Autobiografien er bundet såvel til den eksistentielle mening eller sandhed i forfatterens liv som til den faktiske virkelighed. Og det er ikke altid, at disse to bindinger står i et indbyrdes konfliktløst forhold. En smule tilspidset kan man sige, at dén selvbiograferende lyver for bedre at få sandheden frem. (Kondrup 1982:74)

Per Stounbjerg ser på selvbiografien og dens udfordringer i *Uro og urenhed. Studier i Strindbergs selvbiografiske prosa* (2005) Hvor Stounbjerg beskriver selvbiografien som en genre uden regler, ingen faste formkrav eller mønsterdannende modeller (Stounbjerg 2005:43) Værket kan være stor digtning eller helt blottet for litterære ambitioner (ibid) Han synes selvbiografien bevæger sig over i andre genrer og diskurser, eksempelvis over i historieskrivningen da den fokuserer på forfatterens livshistorie. Samtidig bevæger den sig over i den litterære genre, ligesom Johnny Kondrup også er inde på, ved at den låner narrative og retoriske træk fra fiktionen:

Selv dens mest indlysende kendemærker kan ved nærmere granskning forekomme tvivlsomme. Selvbiografier skildrer virkelige begivenheder, men det kan tragedier, noveller og romaner også gøre, og op- eller omdigtede hændelser forekommer på den anden side i de fleste selvbiografier. Der er ingen fast norm for, hvor meget fiktion man vil tolerere, blot det levede liv stadig vækker genkendelse. (Stounbjerg 2005:44)

Stounbjerg påpeger at i arbejdet med selvbiografien er det vigtigt at man gør sig en række overvejelser: ”Et arbejde med selvbiografien kræver således en stillingtagen til en serie kulturbærende antagelser angående subjektet, meningen, repræsentationen og fortællingen.”

(Stounbjerg 2005:53) Ligesom hvor sandfærdigt værket er også har en afgørende betydning for genren:

Ærlighed og autenticitet er netop eksistentielt orienterede selvbiografilæsningers omdrejningspunkt. De forudsætter – eller bedømmer – den skrivendes oprigtighed. Dermed sætter de fokus på en vigtig del af genrens retorik. Selvbiografien hævder, at noget er sandt, virkelig har fundet sted eller er oplevet på den beskrevne måde. Eftersom dens vigtigste udsagn ofte kun kan verificeres af forfatteren selv, bliver den skrivendes troværdighed afgørende. (Stounbjerg 2005:69)

Selvbiografiens selvfremstilling og dens autenticitet gør det op til den enkelte læsere at afgøre om man kan tro på det forfatteren fortæller. Forfatteren har et formål med at fortælle sin historie, den subjektive historie er ensporet og bidrager ikke med andres mening om vedkommende. Når vedkommende skriver sin selvbiografi eller autobiografi, vil der af gode grunde ikke være plads til hele livshistorien, forfatteren må hele tiden have en interesse i at udvælge de erindringer der vil være mest interessant at få frem i offentligheden. Det giver dermed en række fravalg, hvor forfatteren måske vurderer at de erindringer kan være kedelige, mindre pæne sider af forfatteren eller involvere nogen forfatteren ønsker at beskytte mod offentlighedens søgelys.

Romanen og autobiografien.

Der er en række punkter hvor autobiografien adskiller sig fra romanen, Johnny Kondrup henviser til *Design and Truth in Autobiography* af Roy Pascal, hvor Kondrup fremhæver tre punkter. Det første punkt handler om relation og hvordan forfatteren står i forhold til sit emne, romanen er tvetydig og der er relationen til emnet mindre ærligt end ved autobiografien, som skal stå inde for det skrevne med sin person. Romanforfatteren har ikke den samme forpligtelse, han kan skrive som han vil og er ikke forpligtet til at dele ud af sit eget liv, men kan opdigte det hele.

Det andet punkt handler ifølge Roy Pascal om at romanen lukker sig om sig selv, mens autobiografien rækker fremad mod den der skriver. Romanen ser sig selv som det endelige mål: "Når romanen slutter, er det definitivt, og det skrevne vil for altid være urørligt i den forstand, at det ikke kan modsiges af senere hændelser. Men for autobiografien, som ikke har selvgyldig status, eksisterer der ikke noget definitivt slutpunkt." (Kondrup 1982:77) Begivenhederne i autobiografien kan altid få ny betydning senere hen, de er ikke fastlåste.

Tredje punkt handler om læserens forhold til værket og hvad nytte han kan få fra det. Romanen har mulighed for at få læseren til at se muligheder der ligger skjult i sin egen person: "Den er ligesom et spejlkabinet, hvori han kan se enhver af sine tilbøjeligheder forstørret til den herskende lidenskab og den mindste af sine tilskyndelser foldet ud til skæbne." (Kondrup 1982:77) Kondrup uddyber at det er tre gode punkter til at orienterer sig efter, bare man husker at forstå romanen og autobiografien i bred almindelighed. Hvis man vælger at gå i dybden med punkterne kan de være til gavn på en anden måde, for de kan være udgangspunkter til bestemmelse af grænseformer og overgange eksempelvis ved dannelsesromanen. (Kondrup 1982:78)

Karaktermord.

Det er ikke kun i selvbiografien at der er selvbiografiske fortællinger. Det anvendes også i litteraturen, Rikke Andersen Kraglund har i *Dansk litteratur i 2010'erne* (2021) kapitlet "Karaktermord i 10'ernes danske skønlitteratur", hvor hun ser på brugen af det selvbiografiske i litteraturen og hvordan det kan diskuteres og føre til karaktermord:

Debatten omkring selvbiografisk skønlitteratur var allerede fremtrædende i 00'ernes litteraturdebat, men som noget nyt fyldte diskussionen ikke kun i medierne, men også i litteraturen selv, hvor refleksioner om skriveprocessen ofte blev en del af værkerne sammen med etiske og moralske spørgsmål i forhold til at fortælle sin families, fjenders og venners historie og sætte sit eget liv i scene." (Kraglund 2021:7)

Kraglund nævner forfatteren Karl Ove Knausgård's *Min kamp* (2009-2011) Hvor hans ambition var at beskrive sit eget liv på godt og ondt. Værket vækker opsigt og Knausgård er bevidst om at det har såret hans nærmeste. Kraglund undersøger hvordan selvbiografierne i 00'erne fører til moralske og etiske tømmermænd i 10'ernes litteratur og skaber forhandlinger mellem blandt andet værdier, normer og skam.

Karaktermord er ofte et begreb der forbindes med politik, retorik eller psykologisk kontekst (Kraglund 2021:8) I dag ses karaktermord som en tendens både i kultur og kommunikation, især på de sociale medier, hvor der sker personlige angreb på kendte eller på politikere. Disse typer er ofte i pressens søgelys og er særlige aktive i debatter. De bliver ofte udsat for personlige kommentarer.

Kraglund pointerer at karaktermord ikke er et nyt fænomen, men kan spores tilbage til antikkens Rom, det vidner om at det er ikke nyt at sværte andres rygte til. Men er noget der har

fundet sted i tusindvis af år. Ordet karaktermord beskriver selve processen og resultatet deraf. Udtrykket stammer fra engelsk *character assassination*, character forstås som mord/drab på en andens persons historie, karakter eller omdømme (Kraglund 2021:9) Kraglund forklarer at karakter handler mest om de træk man har, er et moralsk element der kobler sig sammen med omgivelsernes vurdering af en. Eksempelvis om folk finder behag eller ubehag ved at være sammen med personen, eller er personen imødekommende eller tillukket. Karaktertrækkene er ikke universelle, de kan ændre sig over tid, ligesom samfundets moral og holdninger kan ændre sig.

Kraglund forklarer at det er en flerstrengt proces at udføre karaktermordet, det foregår i fem komponenter. I den første er angrebet, en person angriber en anden person, der kan være flere årsager til at personen bliver angrebet. Angriberen laver et bevidst angreb, hvor det målrettet er omdømmet og personens historie der er under angreb. Det sker i forsøget på at få en offentlig reaktion, der knytter sig til følelser, vrede, affekt og dom. Dette skal underminere personens sociale status. Her vil selve motivationen til angrebet være oplagt at undersøge, og de strategier der ligger bag. Selve målet for angrebet vil som regel være en politiker, en betydningsfuld person eller en berømmethed. Der er det muligt at ødelægge personens offentlige omdømme og 'social kapital'. Mediet der udvælges for eksponeringen vil typisk være et kommunikation medie, der enten kan være trykt eller digitalt, hvor der er mulighed for både billede og video. Den type medie man vælger kan have en række funktioner, hvis man eksempelvis vælger sociale medier er der mulighed for to vejs kommunikation, det kan gå viralt, folk har mulighed for at reagere i øjeblikket. Vælger man en artikel i en trykt avis, er der færre der ser det, envejs kommunikation og hvis der kommer respons kan det være gennem debatindlæg til avisen, eller lave et opslag på eksempelvis sociale medier, hvor man knytter en kommentar til artiklen. Angriberen har mulighed for at påvirke sit publikum ved at vinkle historien/angrebet for at få bestemte reaktioner. Sidste punkt i processen er konteksten, hvor foregår karaktermordet, hvilke sociale normer påvirker forståelsen for angrebet. Angrebet kan virke vidt forskelligt, for forfatteren kan have en intention med det. Mens medierne og den enkelte læser sidder med hver deres individuelle opfattelse af det.

Det kan diskuteres hvor meget og hvad forfatteren kan tillade sig at dele ud af andres liv og historie. Der kan være tale om begivenheder der udstiller, udskammer, mobber eller på anden måde stiller personen i en situation, som vedkommende ikke ønsker at befinde sig i. Vedkommende kan mene at

historien krænker ens privatliv, karaktermord, fortæller en historie der ikke kan fortælles af andre end en selv.

I litteraturen kan anvendelsen af rigtige personer være gemt bag dæknavne, men på en måde så de stadig kan genkendes/afsløres eller forfatteren kan vælge at bruge de rigtige navne.

I selvbiografien bliver personerne som regel nævnt ved navn, eller uden, hvor det er historien der røber hvem der kan være tale om. Det kan også være positive historier og fremstillinger, forfatteren anvender i værket, men grænsen for hvor meget og hvad man kan anvende når det involvere andre kan være svær at definere: "Forfatterens liv er dog helt uundgåeligt sammenflettet med andres, men families, venners og kæresters historier, hvilket gør det svært at skrive selvbiografisk uden af inddrage disse." (Kraglund 2021:11) Hun forklarer at når man skriver en selvbiografi, kan det ikke undgås at inkludere dele af andres livshistorie, fordi livet flettes med andres livshistorier og fælles oplevelser: "Men det er ikke altid, ens nærmeste ønsker at give samtykke til at få deres historie fortalt, og særligt ikke, hvis denne historie indeholder livets mere skyggefulde sider, så karaktermordene i samtidslitteraturen rejser spørgsmål om, hvordan man beskytter de mennesker, der ikke vil indgå i andres fiktion?" (ibid) Dem der føler deres liv er blevet udleveret gennem et værk tager sjældent til genmæle. Det kan der være flere årsager til, det kan handle om følelser – en skam om noget privat er blevet blottet for andre og man ikke ønsker at tiltrække yderligere opmærksomhed. Der kan samtidig være tvivl om hvordan man kan tage til genmæle. Kraglund fortæller at det først er i 10'erne folk ganske langsomt begynder at protestere over udleveringerne.

Forfatteren har mulighed for at kalde sit værk en roman baseret på virkelige hændelser, eller for autofiktion. Det placerer værket i en gråzone, hvor der igen kan diskuteres hvor meget i værket der er sandt. Men det giver forfatteren muligheden for at fastholde at værket er fiktion og ikke er biografisk.

Metode.

Feltarbejde – digitalt spørgeskema.

Jeg anvender i forlængelse af min analyse et spørgeskema, der bliver delt på Facebook med mine venner, de har mulighed for at dele det med deres venner. I forbindelse med min analyse vil spørgeskemaet forhåbentligt bidrage med en viden om hvad brugerne oplever og tænker når de

anvender de sociale medier. Den viden skal være med til at give et indblik i de reaktioner som Jeanette Ottesen får på sin biografi.

Jeg tager udgangspunkt i Steinar Kvale og Svend Brinkmann *Interview introduktion til et håndværk* (2009) og John W. Creswell *Research design qualitative, quantitative, and mixed methods approaches* (2009). Kvale og Brinkmanns tekst fokuserer på interviews, selvom jeg anvender digitalt spørgeskema og ikke interviews, har jeg fundet teksten relevant i forhold til forberedelsesprocessen til at lave spørgeskemaet, det giver en viden og forståelse for hvordan jeg bedst mulig forbereder og designer spørgeskemaet og de spørgsmål jeg ønsker at stille. Kvale og Brinkmann gennemgår den del af processen, der sker inden tematiseringen af interviewundersøgelsen: "*Tematisering* hentyder til formuleringen af forskningsspørgsmål og en teoretisk afklaring af det undersøgte tema." (Kvale, Brinkmann (2009:125) Det omhandler hv spørgsmål som hvorfor, hvordan og hvorledes, de er centrale spørgsmål i planlægningen af undersøgelsen og hvilken metode man ønsker at anvende: "Det er nødvendigt at identificere interviewundersøgelsens emne og formål for at kunne træffe velovervejede beslutninger om, hvilke metode man skal bruge i de forskellige faser på vejen til målet." (ibid) svaret på hv spørgsmålene skal kendes før man kan forsætte med de mere meningsfulde tekniske hvordan spørgsmål, hvordan vil man undersøge og hvordan vil det bidrage med noget relevant til analysen. Derfor anvender jeg John W. Cresswells tidligere nævnte tekst til at vurdere hvilken form for undersøgelse jeg laver og få viden og forståelse til at forme spørgeskemaer, hvor det skal være tilgængelig og hvad jeg formålet er med spørgsmålene. Udvælgelsen af undersøgelsens form består af en plan og en procedure der spænder fra selve designet til hvilken metode der anvendes til at indsamle og behandle de indsamlede data fra spørgeskemaet: "A study *tends* to be more qualitative than quantitative or vice versa. Mixed methods research resides in the middle of the continuum because it incorporates elements of both qualitative and quantitative approaches." (Cresswell 2009:3) Creswell mener at sonderingen mellem kvalitativ og kvantitativ forskning bliver indrammet, hvor åbne spørgsmål er kvalitative og lukkede spørgsmål er kvantitative.

Kvalitativ undersøgelse ønsker at undersøge og forstå en gruppes sociale eller menneskelige problemer. Undersøgelsesprocessen undersøger de spørgsmål der dukker op og samler data, typisk gennem deltagernes bidrag. Undersøgeren ønsker at finde betydningen af den indsamlede og analyserede data i den færdige rapport.

Kvalitativ undersøgelse tester objektive teorier ved at undersøge forholdet mellem variabler, disse kan blive målt typisk gennem statistikker. Den færdige rapport har et struktureret indhold med introduktion, litteratur, teori og metode, resultat og diskussion: "Like qualitative researchers, those who engage in this form of inquiry have assumptions about testing theories deductively, building in protections against bias, controlling for alternative explanations, and being able to generalize and replicate the findings." (Creswell 2009:4)

Blandet metode undersøger ved hjælp af en kombination af kvalitativ og kvantitativ metode. Det er mere end en simpel indsamling af data og analyse, der ser på begge former for data. Det involverer også begge metoders tilgang synkront, der til sammen giver en styrke i rapporten end de vil gøre hver for sig.

I denne sammenhæng vil metoden overvejende være kvantitativ fordi der kun arbejdes med spørgeskema, hvor der særligt fokuseres på statistikker. Spørgeskemaet er besvaret af tilfældige, spørgsmålene er generelle uden plads til ret mange detaljer. Det er ganske få af spørgsmålene der er åbne, det er overvejende lukkede spørgsmål og demografiske spørgsmål som fylder i spørgeskemaet.

Creswell definerer at de tre typer har tre former for metoder, hvor de hver har to vigtige komponenter i hver deres definition. Han forklarer at i deres tilgang til undersøgelsen anvendes filosofisk tænkning: "**Research design**, which I refer to as the *plan or proposal to conduct research*. Involves the intersection of philosophy, strategies of inquiry, and specific methods." (Creswell 2009:5) Creswell har lavet tre figurer der indrammer de tre metoder, figuren består af tre punkter, filosofisk verdensbillede: postpositivisme, social konstruktivisme, fortaleren og deltageren, pragmatisk → udvalgte undersøgelsesstrategier: kvalitative strategier (fx etnografi) kvantitative strategier (fx eksperimenter) blandede metoder strategier (fx sekventiel) → Forskningsmetode: spørgsmål, data indsamling, data analyse, fortolkning, opskrivning, validering

Filosofisk verdensbillede ← → udvalgte undersøgelsesstrategier → Forskningsmetode (begge punkter fører til dette tredje punkt) punkterne viser de elementer der kan anvendes alt efter hvilken filosofisk verdensbillede og strategi man ønsker at anvende i sin rapport.

Creswell anbefaler at man foretager individuel forberedelse af undersøgelsen eller planen der eksplicit viser de filosofiske tanker, de informationer vil hjælpe med forklaringen på hvilke metode

man anvender. Creswell anvender betegnelsen "Worldview", som han betegner at være et basis sæt af overbevisning, der guider handlinger, andre vil bruge termen paradigme:

I see worldviews as a general orientation about the world and the nature of research that a researcher holds. These worldviews are shaped by the discipline area of the student, the beliefs of advisers and faculty in a student's area, and past research experiences. The type of beliefs held by individual researchers will often lead to embracing a qualitative, quantitative, or mixed methods approach in their research.
(Creswell 2009:6)

Der findes fire forskellige verdenssyn: Postpositivisme, konstruktivisme, fortalere/deltagende, pragmatisme.

Postpositivisme handler blandt andet om bestemmelser, empirisk observation og målinger, teori og validitet. Retningen repræsenterer den traditionelle form til undersøgelser, disse antagelser bruges særligt ved kvantitative undersøgelser. Verdensbilledet bliver ofte kaldt den videnskabelige metoder/videnskabsundersøgelse eller positivist/postpositivist undersøgelse:

Thus, the problems studied by postpositivists reflect the need to identify and assess the causes that influence outcomes, such as found in experiments. It is also reductionistic in that the intent is to reduce the ideas into a small discrete set of ideas to test, such as the variables that comprise hypotheses and research questions.
(Creswell 2009:7)

Creswell forklarer at den videnskabelige metodes tilgang til forskning, starter postpositivisterne med teorier, indsamler data der enten understøtter eller afkræfter teorien og foretager de nødvendige revisioner før de går videre til at foretage yderligere test.

Det social konstruktivistisk verdenssyn.

Den anvendes ofte ved kvalitativ metode, her søger individuelle forståelse/mening af den verden de lever og arbejder i. Individet udvikler sin egen subjektive mening ud fra sine erfaringer. Meninger der er rettet imod objekter eller ting. Målet med undersøgelsen er at stole så meget som muligt på deltagerens synsvinkel af den situation der studeres. Spørgsmålet bliver bredt og generel så at deltagerne kan konstruere deres mening af situationen, typisk smedet i diskussioner eller

interaktioner med andre personer. Brede åbne spørgsmål giver bedre muligheder for svar og giver mere brugbare data for undersøgelsen end lukkede spørgsmål gør.

Dem der undersøger gennem konstruktivismen ser ofte på processen for interaktioner mellem individuelle:

They also focus on the specific contexts in which people live and work. In order to understand the historical and cultural setting of the participants. Researchers recognize that their own backgrounds shape their interpretation and they position themselves in the research to acknowledge how their interpretation flows from their personal cultural and historical experiences. (Creswell 2009:8)

Fortaleren og deltagerens verdenssyn.

Tilgangen er filosofisk antagelse, deres verdenssyn fokuserer på behovene ved marginaliserede grupper og individuelle hvor det teoretiske perspektiv integreres med filosofiske antagelser der kan konstruerer et billede at de problemstillinger som bliver undersøgt.

Det pragmatiske verdenssyn.

Denne filosofi har mange former, men for mange er pragmatisme som verdenssyn opstår ud fra handlinger, situationer og konsekvenser end fra forudgående betingelser som postpositivismen gør. Der en bekymring med ansøgninger, hvad virker og hvad er løsningen på problemet. I stedet for at fokuserer på metoder. Forskeren fremhæver forskningsproblemet og bruger alle tilgængelige tilgange til at forstå problemet.

Strategien for undersøgelsen.

Creswell forklarer at forskeren ikke kun vælger om studiet skal være kvalitativ, kvantitativ eller blandet metodestudie, spørgeren skal ligeledes beslutte om undersøgelsesstrategien skal anvende kvalitative, kvantitative eller blandet metode i designet eller modellen de giver en specifik retning for proceduren i forskningsdesignet. Der er flere muligheder for strategier i takt med teknologiens udvikling, hvor computeren spiller en større rolle og giver flere muligheder for indsamling og analyse af data. Forskning af spørgeskema giver en kvantitativ beskrivelse af holdninger og meninger i en bestemt gruppe, hvor der bruges spørgsmål eller strukturerede interviews til dataindsamling, formålet er at få en stikprøve på holdninger og meninger om et bestemt emne.

Undersøgelsens udfordringer.

I den sidste del af forberedelsen før man påbegynder sin opgave er ifølge Creswell at se på følgende:

Certain types of social research problems call for specific approaches. For example, if the problem calls for (a) the identification of factors that influence an outcome, (b) the utility of an intervention or, (c) understanding the best predictors of outcomes, then a quantitative approach is best. It is also the best approach to use to test a theory or explanation. (Creswell 2009:18)

Samtidig mener han at den personlige erfaring også spiller en rolle, den kan have indflydelse i de valg som spørgeren vælger, samt i tilgangen til hele undersøgelsen. Slutlig er der læserne der vurderer og læser rapport og danner deres mening derudfra.

Formålet er at feltarbejdet sammen med min teoretiske vinkel på affekteorien, sociale medier og karaktermord giver en forståelse for hvad der sker når brugerne reagerer som de gør på Facebook og instagram.

Mine spørgsmål er formet ud fra mit forarbejde, hvor jeg har undersøgt flere kommentarspor hos Jeanette Ottesen og Lotte Fris på Facebook og Instagram, for at se om der er forskel på tonen. I analysen vil der kun blive gennemgået kommentarer der vedrører Jeanette Ottesen og Lotte Fris. I spørgeskemaet inddrages demografien, for at undersøge om det muligvis har betydning, hvor i landet respondenterne befinder sig.

Brugen af social konstruktivismens verdensbillede, som kvalitativ metode i et feltarbejde som dette giver mulighed for at blande det med den kvantitative da mit feltarbejde ikke når særlig bredt ud, spørgsmålene er overvejende lukkede og demografiske.

Teori.

Affekt.

Affektteorien har fra sin begyndelse fokuseret på kroppen og dens evne til at forandre sig. Camilla Møhring Reestorff og Carsten Stage introducerer til affektteorien i "Medier og affektteori" i

Medieteor(2018). De forklarer at affektteorien: "beskæftiger sig med kropslige forandringer", og undersøger "når de kropslige energier stiger eller falder, intensiveres eller drænes" (Reestorff og Stage 2018:315). De henviser til filosofen Baruch Spinoza, som beskriver affekt som kroppens talent til at lade sig påvirke. Spinoza mener vores kroppe påvirkes og lader sig på påvirke, fordi affekt kan forbindes med forskelligt ladede reaktioner som afsky, gråd, vrede, væmmelse eller positivt ladede reaktioner/stemninger som eksempelvis glæde, latter, gråd, euforisk. Der er en direkte sammenhæng mellem affekt og kroppens reaktioner. Joel McKim interviewer Brian Massumi i "Of Microperception and Micropolitics" (15 august 2008). Brian Massumi er canadisk filosof og socialteoretiker, Massumi fortæller om, sine tanker omkring affekt, og hvordan hans udgangspunkt er Baruch Spinozas definition. Massumi forklarer affekt antager mange former og det skal bevare sin mangfoldighed af dets former, det kan ikke reduceres til én ting, fordi det ikke er en ting. Massumi's forklaring beskriver det som en begivenhed eller en dimension af enhver begivenhed: "What interests me in the concept is that if you approach it respecting its variety, you are presented with a field of questioning, a problematic field, where the customary divisions that questions about subjectivity, becoming or the political are usually couched in do not apply." (McKim 2008:1) Massumis's udgangspunkt er Baruch Spinoza's definition 'even til at påvirke eller blive påvirket': "Right off the bat, this cuts transversally across a persistent division, probably the most persistent division. Because the ability to affect and the ability to be affected are two facets of the same event. One face is turned towards what you might be tempted to isolate as an object, the other towards what you might isolate as a subject. Here, they are two sides of the same coin." (ibid) Affekten er imellem, den befinder sig i midten, der er ingen grund til indøvede spørgsmål på et filosofisk grundlag, for du starter i midten.

Reestorff og Stage beskriver hvordan studier i affekt fik sin opblomstring i 2000'erne, hvor særligt kultur- og medieforskning fokuserede på den affektive vending hvor blandt andre Brian Massumi og Sara Ahmed beskæftiger sig med. Overordnet kan den affektive vending forstås som et opgør med poststrukturalismen som den samtidig er i dialog med. Dens fokus på sprog, kognition og diskurs (Reestorff og Stage 2018:316). Sprog kan ikke alene forklare de dele af erfaringen, der kommunikerer med kroppen. Det er en nødvendighed at fokusere på "spontan kropslig sansning, relationer mellem kroppe og affektive intensiteter." (Ibid.315)

Der er forskellige konkurrerende definitioner af affekt, men der er et samlet fokus på at affekt er blevet formet af kroppens historie eksempelvis vores oplevelser, liv og vaner med videre.

Affektteorien kan opdeles i to forskellige traditioner der fremlægger forholdet mellem kropslig affekt og repræsentation forskelligt. (Reestorff og Stage 2018:316) De to traditioner har hver deres forståelse af hvordan der kan skelnes mellem følelser og affekt, og af forståelsen af forholdet mellem repræsentation, kognition og diskurs (ibid) Affekt kan ses som en grundlæggende del af vores adfærd og ikke kun de store følelser.

To teoretiske traditioner.

I den første teoretiske tradition skelnes der mellem på den ene side følelser/emotion og på den anden side affekt: "hvor sidstnævnte betegner kroppens umiddelbare og ofte komplekse sansning af intensiteter i verden, mens førstnævnte er den kognitive, sproglige og diskursive kategoriseringen af denne umiddelbare erfaring." (Reestorff og Stage 2018:316)

De to traditioner ser forskelligt på forholdet mellem kropslig affekt og repræsentation, både deres forståelse og hvordan der skal skelnes mellem følelser og affekt.

"Den første tradition understreger således, at emotioner kan forstås som hverdagslige repræsentationer af affekt, eller at emotioner er det, vi udtrykker, når vi forsøger at sætte ord på den affekt, vi har erfaret." (Reestorff og Stage 2018:316) Affekt skal ikke forstås som noget statisk, men noget der er i bevægelse i retning af noget nyt og mødes med noget andet, det kan eksempelvis være andre kroppe eller et andet miljø (ibid) Affekt er ikke en bestemt følelse men skal nærmere forstås som en transformation, hvor en bevægelse går fra en følelse over i en anden, Brian Massumi beskriver dette som en passage, som Reestorff og Stage uddyber:

"Affekten er altså i denne tradition ikke emotionens eller følelsens personaliserede og kontekstualiserede indhold, men den fortsatte processuelle udveksling og oplevelse af dynamisk intensitet. Affekten bliver et begreb for transformation, mutation eller bevægelse i intensitet, mens repræsentation, sprog og diskurs udlægges som stabiliserede størrelser, der reducerer affektens bevægelighed og sanselig kompleksitet til noget kategoriseret – og kommunikerbart." (Reestorff og Stage 2018:316)

Når den første tradition skelner mellem affekt og følelser og en insisterer på at adskille affekt fra kognition, sprog og repræsentation. Det fører ofte til debat og leder hen til spørgsmålet om de reelt kan adskilles, hvilket bliver det centrale for den anden teoretiske tradition, hvor fremtrædende forskere som Margaret Wetherell og Ruth Leys fremhæver at affekt er en del af kroppen. De mener det er uadskillelig eller meget forbundet med kognition og sprog. Det er en holdning de deler med Brian Massumi, Sara Ahmed har en lignende pointe, for hun mener at det skel der er mellem affekt, kognition og diskurs kun kan etableres teoretisk fordi de erfares samtidig:

To form an impression might involve acts of perception and cognition as well as an emotion. But forming an impression also depends on how objects impress upon us. As impression can be an effect on the subject's feelings ('she made an impression') It can be a belief ('to be under an impression'). It can be an imitation or an image ('to create an impression') or it can be a mark on the surface ('to leave an impression') (Ahmed 2014:6)

Sara Ahmed skelner ikke mellem emotioner og affekt, i stedet mener hun at affekt er performative og ikke prækognitiv:

The feeling does simply exist before the utterance, but becomes real as an effect, shaping different kinds of actions and orientations. To say, 'the nation mourns' is to generate the nation, as *if it were a mourning* subject. The 'nation' becomes a shared 'object of feeling' through the orientation that is taken towards it. As such, emotion are performative (---) and they involve speech acts (...), which depend on past histories, at the same time as they generate effects. (Ahmed 2014:13)

Det har betydning for medieanalysen, da man kan undersøge både hvordan og hvad der har skabt medie og medietekster og dermed medforme de historiske affektive reaktioner. (Reestorff og Stage 2018:317). Ahmed forklarer at affekt/ emotion er kulturelfunderet og skabt ud af kontakthistorier der er imellem subjekter og objekter. (ibid).

Selvom der er forskelle mellem de to traditioner, skal de ikke gøres større end de reelt er. De har begge hver deres tilgang til det forhold der er mellem emotioner og affekt, og for deres forståelse af relationen mellem diskurs og, kognition og affekten. Begge traditioner anerkender at affekt formes efter kroppens historie, de henviser til Brian Massumi der mener at kroppens historie

er forbundet med vores tillærte evner, vaner, begær og vilje, de er ifølge Massumi mønstre af gentagelser. De er bundet op af fortiden (historie), det vil sige den tid kroppen har levet indtil nu.

Traditionerne tilbyder forskellige analytiske orienteringer og har hver deres styrker. Massumi vil se på det tekstuelle og det sproglige i en mediecase som emotioner eller en række spor af affektive reaktioner. Mens Sara Ahmed vil diskutere mediecassen: "hvordan mediecassen er indskrevet i et etablerede historier af affektive udvekslinger eller deltager i genforhandlinger af affektive reaktioner på objekter og tegn." (Reestorff 2018:218) Eksempelvis i et kommentarspor vil Massumi undersøge de reaktioner der er, ved at se på sprogligt fikserede emotioner (ibid) Fordi den retning han interesserer sig for fokuserer på den første teoretiske tradition der forstår affekt som en transformation/mutation. Massumi kan give os forståelse for de affektive kollektiver og hvordan de bruger spontanitet, ophidser og 'smitter' hinanden. Mens Ahmed kan forklare hvordan de historiske og diskursbårne affekter eksempelvis affektfælleskaber, hvor en bestemt gruppe kan føle sig truet af noget eller nogen, det kan være frygt for minoriteter, hvor nogle gruppe kan opfatte dem som aggressive eller truende for dem, eller deres land/samfund. (ibid)

Affekt i medieanalyser.

Den digitale og teknologiske udvikling på eksempelvis sociale medier gør det ofte kan være nødvendigt at inddrage affekt i medieanalysen. Reestorff og Stage forklarer at de sociale medier resulterer i digitale og affektive økologier, fordi sociale medier ofte er komplekse, fordi vi på sociale medier har muligheden for at opleve, medproducerer, vi bliver hver især vores eget medie. (Som jeg uddyber nærmere i afsnittet omkring sociale medier, der er introduktion til analysen): "Derfor er det nødvendigt ikke blot at forstå, hvordan medier har særlige *affordances* (...), der gør det muligt at handle på bestemte måder, men også hvordan digitale netværk faciliterer, former og arkiverer affektive processer." (Reestorff og Stage 2018:319) Affordances kan beskrives som en form for interaktion mellem mennesker og teknologier, affordances skaber kontakt mellem mennesker og ting og får dem til at indgå i forskellige relationer, en relation de ikke selv er bevidst om.

Medieteknologier og design.

Sociale medier er blevet en integreret del af vores hverdag og er takket være smartphones lige ved hånden. Vi har hurtigt adgang til nyheder, musikvideoer og sociale medier, det skaber en forandring i medieøkologien. Medier skal i medieøkologi forstås i flertal, fordi eksempelvis en musikvideo ikke kun kan forstås som en enkelt video, man er nødt til at medregne

selve platformen. Der opstår interaktion på platformen, som gør at mediet ikke kun er et medie, men inkluderer en lang række af processer, reaktioner, objekter og perceptioner. (Reestorff og Stage 2018:319) Det er nogle elementer vi normalt ikke forbinde med mediet, men de er en stor del af det, for de kan kommenteres, deles, ændres og videreformidles til andre. Medieplatformen skal ikke forstås som en stabil teknologisk kanal for den er mere nuanceret, det handler ikke kun om selve mediet, sproget eller kanalen, men også om miljøet.

Når medieteknologier og særligt platforme designs omhandler det også affekt. Affekter påvirker og er med til at forme de komplekse relationer der opstår mellem de forskellige individer, steder og kollektiver: "Medieteknologier designs med henblik på at facilitere en bestemt brug og særlig affekter, men ikke desto mindre udvikler såvel medieteknologierne som de affektive strukturer sig i komplekse medieøkologier, hvor nye relationer opstår mellem brugere og mellem brugere og teknologier." (Reestorff og Stage 2018:321) Medieteknologier skaber affektive strukturer og er ikke kun et kommunikationsredskab.

Differentieret attunement.

Indenfor psykologien skriver Daniel Stern om mor barn forholdet og 'vitalitetsaffekter' hvor han mener at denne vitalitet er bundet og på begrebet attunement (afstemning). Stern beskriver denne afstemning som 'stemt' særligt i forholdet mellem mor og barn, hvor de reagerer på hinanden og moderen imiterer barnets lyde for at vise de har en fælles oplevelse. Det samme kan gøres med medier: "En måde at forstå mediers affektive potentiale på er at undersøge den måde, mediet selv, men også det medierende indhold 'attuner' eller stemmer kroppe på særlige måder, og hvordan attunement ofte skaber både affektiv enhed og differens." (Reestorff og Stage 2018:321).

Forståelsen for mediers affektive potentiale, kan undersøges ved at studere selve mediet, medierede indhold samt hvordan det stemmer kroppe på en bestemt måde. Ligesom afstemningen kan skabe en affektiv differens eller endhed. (ibid). Der findes noget lignende i en forskningstradition der undersøger affektive miljøer omkring film. Amy Coplan beskriver 'emotionel afsmitning' (Reestorff og Stage 2018:322). Det er en vigtig del i forhold til hvordan vi affektivt forholder os til medier som film. Den emotionelle afsmitning er en umiddelbar respons, en reaktion der kommer straks efter man har observeret via mediet.

Affektiv attunement handler om mere end at affekten smitter: "Tværtimod beskriver Massumi, hvordan affekten ofte 'attuner' eller stemmer på en differentieret måde, dvs. med

forskellige affektive effekter. Han pointerer, at en række forskellige kroppe kan rette sig mod det samme tegn, eller "cue", og være fælles om at være rettet mod dette tegn." (Reestorff og Stage 2018:322) Selvom alle er forskellige, kan de alligevel rettet sig mod noget bestemt og være fælles om til trods for deres forskelligheder.

Affektive arkiver og feedbackloop.

Mens attunement fokuserer på de forskellige affektive reaktioner der kan skabes via medier og medieindhold, beskæftiger affektive arkiver sig med sociale og digitale medier og betragter dem som unikke, dog flygtige arkiver der indeholder de spontane reaktioner vi producerer når vi opholder os på blandt andet sociale medier.

Begrebet følelsesarkiver stammer fra Ann Cvetkovich, hun har undersøgt affektive og traumatiske konsekvenser af AIDS sygdommen og hvordan de bliver 'arkiveret' udenom de traditionelle arkiver som breve, dagbog med flere. Cvetkovich mener at dem er ramt af AIDS og deres pårørende danner deres eget affektive arkiv, det kan være gennem personlige breve, minder, videoer med videre. Der er et alternativ til de officielle arkiver. Det affektive arkiv er mere personligt og har kropslige erfaringer, mens det officielle giver beskrivelser af forløb og politiske processer.

De personlige profiler på sociale medier gemmer og dokumenterer vores handlinger og hvad der er sket, men det handler om mere end at være en emotionel hukommelse. Ifølge Jennifer Pybus handler det også om fremtidig interaktioner og handlinger. "Når en bruger 'arkiverer' billeder på sin profil, er dette ikke alene for at vise, at 'dette skete', men også for at forme et særligt billede og en særlig forståelse af selvet i netværket, som kan påvirke fremtidig social interaktion." (Reestorff og Stage 2018:325)

Zizi Papacharissi argumenterer for at disse nye sociale følelsesarkiver er forbundet med den affektive feedbackloop, da det der arkiveres skaber en affektiv respons, som har mulighed for at skabe ny kommunikation, der kan skabe ny affekt. Sociale medier er ikke bare en medieøkologi, der kan spore affekter, det er samtidig en affektiv infrastruktur der bliver ved med at skabe affektive feedbackloops. (ibid) Den affektive feedbackloop i arkivet viser at affekten er synlig og sanselig for andre og at i kraft af at andre kan respondere giver mere involvering og differential attunement.

Affektive retningsgivere og økonomier.

Affekten er knyttet til kroppens historie, samt diskursive formationer er der tale om flere retningsgivere der har mulighed for at sprede sig i andre retninger. Der kan være en bestemt affekt tilknyttet til eksempelvis en minoritet, det giver en bestemt affekt, men hvis minoriteten gør noget der ikke forventes, dannes der en ny retningsgiver, der giver en ny affekt. Reestorff og Stage anvender et eksempel med muslimer og en musikvideo om "Happy muslims" hvor de ud fra retningsgiverne kan koble mindst tre forståelser på muslimer og islam: "1) islam som ondskab og middelalderlig, 2) muslimer som sekularister, ikke terrorister og 3) dans som uforenelig med islam." (Reestorff og Stage 2018:327) De påpeger at disse eksempler ofte går igen i mediedebatten om muslimer. Noget som Sara Ahmed betegner som en form for klistrede associationer, hvor bestemt tegn og objekter klister sig til hinanden eller kan flytte sig mellem forskellige objekter:

"We can follow up with a less obvious question: How do signs become sticky? We can return to the example of hate speech discussed in chapter 2. We could argue signs become sticky through repetition; if a word is used in a certain way, again and again, then that 'use' *becomes* intrinsic, it becomes a form of signing." (Ahmed 91:2014)

Det er en særlig affektiv økonomi, Ahmed beskriver som har mulighed for at flytte eller klistre forskellige objekter med hinanden.

Affektive crowds.

Affektive crowds hænger sammen med viralitet og sociale medier, viralitet uddybes i afsnittet om sociale medier. Her bliver der knyttet en lille kommentar i forhold til dets tilknytning til affekt. For når noget går viralt og spreder sig opstår der crowds et sociologisk begreb som betegner en form for affektive fællesskaber. Crowd skal i denne sammenhæng ikke forstås som et gadefænomen, men som et kollektivitet der opstår på sociale medier. Crowds opstår gennem smitteprocessen, hvor enkelte individer sidder og 'smitter' hinanden ind i en affektiv fælles tilstand.

Analyse af trusler.

Formål.

Retslingvistik forbindes med retsvæsenet, det kan virke atypisk at inddrage her, i forhold til at Jeanette Ottensens shitstorm ikke har noget retslig efterspil. Men i hele forløbet med shitstormen er der brugt forskellige hårde ord og vendinger, samt personlige angreb på Jeanette Ottesen i medierne. Derfor er der en kort introduktion til retslingvistikken her, fordi den måde trusselsbreve

analyseres på er et godt udgangspunkt i at forstå og undersøge de beskeder Jeanette Ottesen har modtaget på sociale medier. Det skal sammen med affektteorien give indblik i hvordan og hvorfor folk reagerer og udtaler sig som de gør.

Forensic linguistics, er en ret ung gren af lingvistikken, den anvendes for det meste i forbindelse med retsvæsenet, til at analysere og undersøge trusler. Robert A. Leonard, Juliane E.R. Ford og Tanya Karoli Christensen gennemgår forensic linguistics i *Forensic Linguistics: Applying the science of linguistics to issues of the law* (2017) Videnskaben indenfor lingvistik analyserer alle aspekter af sproget, der inkluderer studier i sprogets strukturer og lyd mønstre med videre, det bliver ofte koblet sammen med den kognitive videnskab:

The branch of linguistics known as "forensic linguistics" applies the science of linguistic investigation to issues of the law. Forensic linguistics arguments legal analysis by applying rigorous, scientifically accepted principles of language analysis to legal evidence such as e-mails, text messages, contracts, letters, confessions, and recorded speech. (Leonard 2017:881)

Lingvister søger ligesom andre videnskabsmænd at forklare den ikke-tilfældige distribution af data, for ord kommer ikke ud af tastaturet eller munden på en af sig selv. De kommer fra et mønster, som lingvisterne er trænet til at identificere. Indenfor retsvæsenet er sproget selve nøglen, det har stor betydning for sagens udfald: "Through language we promulgate laws, issue subpoenas and warrants, question suspects, provide testimony, write contracts, and confess to crime." (Leonard 2017:882) Alle disse handlinger har indflydelse på sagen, det er medvirkende årsager og de kan få afgørende betydning for parterne.

Forfatterskabs (eller afsender) sager involvere anonyme eller pseudonyme beskeder, en retslingvist er trænet til at sammenligne forskellige dokumenter med den kendte forfatters (afsenders) arbejde for at se om det er samme person der står bag. Til undersøgelsen kan en lingvist vælge at undersøge følgende:

- Dialekt
- Underliggende hjemmehørende sprog

- Grammatik eksempelvis indlejring af klausuler, brug af præpositioner, diskursmarkører, at komplementerende sletning
- brugsmønstre og fejl i stavning, mekanik og tegnsætning
- styring af fortællende tidsstrukturer og afvigelser fra det fortællende forløb
- ordvalg
- Registrere hvad slag der er tale om eksempelvis, type brev løsesum note, detektivroman
- Formalitetsniveauet
- Særlige kendetegn ved stilen

"Qualitative methods are largely inductive and proceed by identifying unusual features or features that reoccur within og between documents in a non-random fashion" (Leonard 2017:887) De påpeger det er særlig interessant at hvis en forfatter sætter sig for at manipulere en tekst og lade som om han er en anden, så vil hans egne vaner og tilbøjeligheder alligevel give sig til kende.

Robert A. Leonard, Juliane E.R. Ford og Tanya Karoli Christensen afprøver analysen på en række kriminalsager og konkluderer at retslingvistik tilbyder et stærkt værktøj til at undersøge afsenderforholdet i denne typer tekster og sager indenfor retsvæsenet: "In sum although forensic linguistics has been used to advantage in a multiplicity of cases, it is still underutilized in both criminal and civil matters. As we have argued forensic linguistic analysis can be of value in virtually any cases in which language can be considered evidence. "(Leonard 2017:897)

I analyse af trusler, kan det være væsentligt at inddrage sproglige virkemidler. Tanya Karoli Christensen og Marie Bojsen-Møller har i artiklen "Sproglige virkemidler i indirekte trusler" (2018) undersøgt trusselsbeskeder, hvordan de sprogligt er formuleret med fokus på kriminaliserede i henhold til straffelovens afsnit om trusler, skader mod folks liv, helbred eller ejendele.

Trusler kan være både direkte og indirekte, ved de indirekte er det nødvendigt at kende konteksten, for at fortolke om der er tale om en trussel og om den er indforstået. Derfor kræver det at kigge på forudgående og efterfølgende tekster, samt relationen mellem afsender og modtager. Særligt i

tætte relationer, da der være en indforstået tone som kan opfattes anderledes af dem der står udenfor.

Møller og Christensen forklarer at deres forskningsprojekt udforsker et område der ikke er belyst ret meget ud fra sprogvidenskabens synsfelt. Udenlandsk forskning har mest fokus på sproget engelsk, hvor det er konstateret at truslerne ikke kendetegnes af sproglige træk, som lægmænd ellers havde troet, der var blandt andet færre bandeord: "Blandt de signifikante forskelle på truende og ikke-truende tekster er grammatiske udtryk for afsenderholdning (stance) og brugen af personlige pronomener." (Christensen 2018:208) Møller og Christensen forklarer at trusler opbygges af en speciel magtrelation mellem afsender og modtager, finder de det ikke overraskende at de ikke ligner ikke-truende kriminelle teksttyper (ibid) Ved denne typer forklarer de er der en højere forekomst af første og andenpersonspronomen.

Der er tre kategorier for sproglige trusler: skelne imellem direkte og indirekte og de betingede trusler. De tre kategorier anses for at være de mest udbredte. I Møller og Christensens forskningsprojekt tager de udgangspunkt i sproghandlingsteoriens analyse til blandt andet at undersøge hvad der definerer en trussel og derefter undersøger hvad der forstås ved en sproglig trussel: "Interessant nok forholder definitionen af trusler under betydning 1 sig *kun* til trusler der indeholder en betingelse, dvs. trusler af typen 'hvis ikke du gør x, vil der ske y'." (Christensen 2018:211) De henviser til Bruce Fraser der har arbejdet meget med trusler, han har tre vigtige kriterier for definitionen af en trussel: "afsender skal tage ansvar for udførelsen af en *handling* som påvirker modtager *negativt* og hensigten med ytringen skal være at *skræmme* modtager. Dermed er truslen åbenlyst ikke et almindeligt løfte hvilket bliver tydeligt hvis man sammenligner de to sproghandlingstypers vellykkethedsbetingelser (dvs. hvilke betingelser der skal være til stede for at en given sproghandling er vellykket." (Christensen 2018:211-212) Bruce Fraser har været mest interesseret i at undersøge selve intentionen fra afsender side i trusselsdefinitionen, men det er ikke formålet for Christensen og Møller, de argumentere for at det er vanskeligt i retspraksis at bevise selve afsenderintentionen, de fokuserer i deres egen definition af trusler på det at intimidere eller skabe frygt som et fællestræk ved alle trusler (ibid)

Mobning.

Helle Rabøl Hansen er jurist og forfatter, hun sidder i UNICEF Danmarks børneekspertpanel og har udgivet bogen *Grundbog mod mobning* (2005). Hansen mener at de handleplaner mod mobning,

som regeringen lagde op til i foråret 2004, bliver prioriteret højt af kommunerne og medierne. Men bliver ifølge Hansen taget i en forkert rækkefølge. Hun mener at skolerne er begyndt med praktikken og ikke teorien bag mobning, for der er forskel på hvordan mobning forstås af børn og voksne.

Hansen ser på sproghistorien for at få den sproglige baggrund for ordets betydning: "Ordet 'mobning' kommer af det engelske ord *mob*, der betyder *pøbel*. Og engelske *mob* stammer fra det latinske *mobile*, som betyder *en letbevægelig gruppe*." (Hansen 11:2005) Hansen mener at ordets oprindelser peger på noget særlig væsentligt i forhold til mobning, hun mener det er et fænomen, der udspiller sig i gruppesammenhæng og omhandler udstødelseskultur, gruppens psyke og kemi (ibid) Selvom sproghistorien definerer mobning som et gruppefænomen, er det ikke sådan det bliver set på i praksis. Der handler det om dem der er direkte involverede, dem der mobber og de, der bliver mobbet. Mobning har været et kendt begreb igennem mange generationer og vi har ifølge Hansen en intuitiv fornemmelse af hvad mobning er, men det er meget forskellig for børn eller voksen: "Resultatet af den manglende begrebsafklaring er, at vi mangler konsensus om, hvordan mobning afgrænses og identificeres." (Hansen 11:2005) Det skaber to konsekvenser, mobning bliver bagatelliseret, hvor enhver form for negativ situation mellem eleverne, mangler en klar afgrænsning i definitionen.

Bagatellisering.

Der findes to typer, den første negliger alvoren og nedtoner den, konsekvensen bliver at offeret ikke følger det bliver taget alvorligt og oplever øget isolation. Den anden type er egenskyldsbetragtninger, hvor offeret oplevelser bortforklares med at vedkommende selv har været skyld i det, enten ved selv at have været grov eller på anden måde lagt op til det. Konsekvensen kan være at vedkommende mister tilliden til den voksne som skulle beskytte vedkommende, og mærker en "Legitimering af udstødelseskulturen." (Hansen 13:2005) Bortforklaringen kan være trøstende for barnet, mens den nedtoner alvoren af mobningen. Når egenskyldsopfattelsen bruges som argument for ikke at intervenere, er det samtidig en undervurdering af de skadevirkninger mobning kan have for offeret.

Mobfre er dem der mobber og bliver mobbet de er i en "dobbeltaggressorsituation, som ifølge Hansen kræver en særlig indsats.

Hansen påpeger at det er ikke alle reaktioner på mobning, der kan betegnes som undervurderinger. Der kan være tale om det modsatte: "overvurdering eller overdrivelse af eksempelvis elevkonflikter. Det sker, når enhver negativ situation mellem eleverne stemples som mobning." (Hansen 14:2005) Hansens giver som eksempel sprogbrug, der af voksne og undervisere kan anses for at være grimt sprogbrug, eller virke stødende, men kan være sprog eleverne har hentet fra musikkens verden gennem hip hop eller rap: "Børn og unge øver sig i socialitet for 'åbent tæppe', og det forskrækker mange voksne, der ofte tolker signaler mere negativt end det, begivenhederne rent faktisk er et udtryk for." (Hansen 14:2005)

Hansen forklarer at udtryk som "hold kæft", og "sgu" var bandeordene da hun gik i skole i 1970'erne, som i dag bliver anset for milde. Men i dag virker bandeordene "fuck dig" mere voldsomt: "Når vi reagerer så voldsomt på unges brug af ord, er det et udtryk for en følelsesmæssig reaktion på en sprogekultur, vi ikke forstår." (Hansen 14:2005) Ordene har ikke nødvendigvis en voldsom betydning, men kan virke mindre alvorlige i nogen situationer og have en anden betydning i en intern gruppe, hvor det kan være gruppens fællessprog. Dog er der noget aggressivt sprogbrug der taler nedsættende om bestemte befolkningsgrupper, der ikke er acceptabelt: "Det gælder ord som, 'luder' 'bøsse' og 'sorte svin' Disse betegnelser adskiller sig fra eksempelvis 'fuck dig', ved, at ordene bruges nedsættende om konkrete befolkningsgrupper." (Hansen 15:2005)

Danmark er kommet ret sent i gang på forskning siden i forhold til England og resten af Norden der allerede i 1980'erne og 1990'erne begyndte at definere og forklare mobning. Danmark er erfaringsmæssigt bagefter, blandt andet fordi mobning blev anset for at være et privat anliggende. Hansen udarbejdede i 2000 en præcisering af mobningsbegrebet: "*Mobning er gruppens systematiske forfølgelse eller udelukkelse af en enkelt person på et sted, hvor denne person er tvunget til at opholde sig.*" (Hansen 16:2005) Mobning er et gruppefænomen hvor formålet er at holde en ude af fællesskabet. Personen er ekskluderet fra gruppen, mobning skaber et negativt hierarki i medlemmernes forhold til hinanden i gruppen. Når mobningen foregår systematisk er den gentagende over for offeret: "Når flertallet af negative konkrete handlinger indbyrdes hænger sammen som i en kæde, er der ikke længere tale om enkeltbegivenheder løsrevet fra en sammenhæng, men om handlinger med en fællesnævner." (Hansen 17:2005) Hansens påpeger at systematikken er et af de træk der adskiller mobningen fra drilleri, da mobning er en gentagende udstødseshandling der sker over en længere periode. Forfølgelse eller udelukkelse er nogen af de

negative konsekvenser der rammer offeret: "Forfølgelse er den aktive, direkte og synlig form.

Udelukkelse er den passive, indirekte og usynlige form for mobning." (Hansen 18:2005) Der er også fysisk mobning som eksempelvis spark, spytning eller slag. At ignorere en anden, betegnes som mobning og udelukkelse af personen. Det er en mere usynlig form for mobning, der er vanskeligere at se, fordi det mest er de implicerede der registrere det.

Det er nemmere for gruppen at mobbe en enkelt person end flere, da den enkelte står i en svagere og mere isoleret position.

Stedet for mobning er et sted, hvor offeret er tvunget til at opholde sig eksempelvis i skolen til idræt, i klasseværelset, skolegården eller på vej til skole. Her er det nemmere for gruppen at mobbe offeret, da personen ikke kan flygte fra stedet, men er tvunget til at være der. Hansen har gennem stikprøver i form af spørgeskemaer til flere elever opdaget at det særligt er i skolen mobningen sker og ikke i fritiden. I fritiden kan ofrene stikke af fra situationen og er ikke fanget som de er i skolen, hvor de ufrivilligt havner i selskab med mobberne. Det kan være vanskeligt at fjerne mobningen fra klassen da mobningen bidrager med noget positivt. Dem der er i gruppen oplever en form for intimitet og en gruppeidentitet, de har et sammenhold. Grupper der mobber har et andet moralkodeks end dem udenfor gruppen. De retfærdiggør deres tvivlsomme handlinger som omverden anser for at være ikke moralsk acceptable.

Forskellige typer for mobning.

Der findes flere måder af genere andre på, udover mobning er der drilleri, konflikt og magtmisbrug.

Drilleriet kan være råb, handlinger eller bemærkninger der omtaler karakteristika eller handler ved offeret eller offerets udseende. Drillerierne er mere spontane og tilfældige. En der bliver drillet kan godt være en del af gruppen og er ikke nødvendigvis udstødt drillerierne kan være sagt med et glimt i øjet og være kærlig ment. Drillerierne kan også være en måde at vise vedkommende man er opmærksom, på eksempelvis vennens nye frisure ved eksempelvis at sige at vedkommende har været i nærheden af en græsslåmaskine. Men bemærkningen kan også være sårende, det afhænger af hvor godt man kender hinanden til at kunne aflæse om bemærkningen er for sjov eller er for at såre den forurettede.

Konflikt er et bredere begreb, det dækker over flere situationer. En konflikt er en uoverensstemmelse der skaber spændinger mellem mennesker. I større sammenhæng kan

konflikten ses i samfundet i form af krig eller terror, der kan være politiske konflikter, samt i mindre skalaer som gnidninger mellem naboer, venner, kærester med videre. Konflikter kan være negative eller positive, de kan involvere almindelige mennesker, konflikter handler om sammenstød og kræver handlinger fra begge parter. En konflikt kan have en taber og en vinder, de kan løses ved hjælp af mægling: "Konflikt og mobning kan krydse hinanden på forskellige måder, og det er måske endnu en årsag til at de to fænomener forveksles med hinanden." (Hansen 27:2005)

Magtmisbrug.

Kan ses i flere forskellige miljøer i skolen kan lærerne vælge at drille en af eleverne og udnytte sin position til at gøre livet surt for eleven. Ligesom på arbejdspladsen, hvor chefen kan mobbe en af sine ansatte. Det kan være svært i starten af problemets opstående at vurdere om der er tale om mobning, eller om det forveksles med en af de andre typer for de andre kan udvikle sig til mobning, hvis ikke problemet løses inden for kort tid.

Årsager til mobning.

Hansen oplevede ved besøg i forskellige klasser, at der er forskellige årsager til folk bliver mobbet, i en klasse blev de overvægtige og usikre ikke mobbet mens de i en anden klasse blev det. Hansen opdagede at det handler om klassen og de 'regler' klassen selv sætter op, med hvad der er rigtigt og forkert: "Mobningens omdrejningspunkt på dette felt hænger formentlig sammen med, hvad der er henholdsvis lav eller højstatus i klassen eller med andre ord, hvad der er fastlagt som det, 'rigtige' mellem børnene i gruppen. Det påpeget, at en faktor som klassenormen og 'klassepsyken' spiller en rolle for *hvad* der mobbes med." (Hansen 36:2005) Hansen erfarer også at klassens tolerancetærskel har en afgørende betydningen for om nogen mobbes, noget tyder på at i de klasser med "positive samværskultur" (Ibid) er der større sandsynlighed for at børnene ikke bliver mobbet, hvis de i en periode fremstå i 'svage' eller 'sårbare' positioner. Et af de centrale spørgsmål ved mobning er hvorfor og hvem der bliver mobbet. Faktorerne kan indsættes i en kausalitetskæde: "Formålet er at have et system, der holder styr på faktorerne placering og ikke mindst sætter spot på det springende punkt, at mobning skyldes graden af tolerancekultur i en given gruppe og ikke egenskaber ved den enkelte elev." (Hansen 39:2005) Men egenskaberne ved den enkelte bestemmer til gengæld hvordan rollefordelingen bliver blandt personer i gruppen. Lav tolerancekultur skaber mobning i klassen. Tolerancetærsklen kan påvirkes af ydre faktorer som forældreattitude. Kausalitetskæden er et værktøj, der fastholder proportionerne og solidariteten

med ofrene. I venstre side af kæden er de ydre faktorer der udover forældreattitude kan være skolens sociale miljø, kedsomhed eller medierne. Næste led i kæden hvorfor mobning er den lave tolerance der ses som værende årsagen til mobning. Næste led omhandler mobber, offer og medløber, her kan forklaringen handle om selvværd, status i gruppen, sociale begivenheder. Sidste led ser på hvad der mobbes med, hvor årsagerne kan være afvigelser i forhold til livsstil, fælles modebillede eller gruppens definerede regler (Hansen 4041:2005)

Voksen mobning.

Mobning foregår ikke kun i skolen blandt børnene, den foregår også på arbejdspladserne blandt de voksne: "Hvert tiende medlem af fagforeningen Handel og Kontor, HK, der organiserer i alt 375.000 medlemmer, er blevet mobbet, viser en Gallupundersøgelse fra 2004, der er foretaget for HK-magasinet Delta." (Hansen 46:2005) Industrien oplever også problemer med mobningen, mobningen giver konsekvenser i form af højt sygefravær: "HK Århus mener, at mobning på arbejdspladsen koster samfundet mindst 3,7 milliarder om året." (Hansen 47:2005) Derudover kommer der udgifter ved opsigelser og ny ansættelser.

Hansen mener at nogle af årsagerne til nogen bliver mobbet kan handle om at eleverne oplever en stigende grad af kedsomhed i skolen: "I 1989 svarede 8 procent i den landsdækkende undersøgelse, at de keder sig. I 1999 var tallet steget til 17 procent - altså mere end en fordobling." (Hansen 47:2005) Eleverne kan ligeledes blive påvirket af medierne, særligt reality tv, hvor eleverne kan følge med i hvordan udstødelsen af personer sker i eksempelvis *Robinson*, *Paradise Hotel*, *Det svageste led* med flere.

Hansen forklarer at de børn der mobbes har et lavt selvværd og mangler tro på egne evner. Hun mener at roden til et godt selvværd kommer i hjemmet gennem opdragelsen, ved hjælp af nærvær, accept, nærhed. Selvværdet kan gennem omgivelserne blive forstærket eller forringet: "Ikke alle børn, der mobbes, har et grundlæggende lavt selvværd. Periodiske mobbeofre kan være børn, der egentlig har gode odds i form af selvværd og selvtillid, men som rammes af en social begivenhed, der ryster deres fundament." (Hansen 50:2005).

To type mobbere.

Hansen oplever til debatmøder rundt omkring på landets skoler at der bliver snakket om to typer mobbere, det stærk barn som uden nogen form for medfølelse mobber andre, og det svage barn der ender i en kompensationssituation hvor det mobbede barn selv bliver mobber: "Det er ikke så

mærkeligt at støde på to så forskellige beskrivelser af elever, der mobber, for begge mobbetyper findes rent faktisk i de danske klasseværelser.” (Hansen 51:2005) Hun henviser til forsker Bjørn Holstein fra instituttet for Folkesundhed (ibid), han opdagede i 1998 at en tredjedel af de børn som mobber andre selv ender som mobber. Holsteins undersøgelse viste at den ene type mobber andre men bliver ikke selv mobbet, det er overordnet set glade børn, der klarer sig fint i skolen og den anden gruppe kaldet ’mobfre’ af København Lærerforening, det er børn der mobber andre og selv har været udsat for mobning, disse børn er ofte kede af det, ensomme og føler ikke at deres lærer eller forældre interessere sig nok for dem.

Medløberne.

Kaldes også for tilskuerne, de er den tredje gruppe, det er den største gruppe. De mobber ikke direkte, men forholder sig passive, de gør ikke noget for at stande mobningen, men iagttager udstødelsen. Medløberne ønsker ikke at involvere sig af frygt for at ende i offerets position. Der er dog en lille gruppe af medløbere der vælger at reagere og bliver til det Hansen kalder forsvarer, de forsøger at standse mobningen og hjælpe offeret: ”I mange mobbesituationer dukker ridderen, aldrig op. Noget tyder dog på, at når der optræder en forsvarer, så begynder mobbemønsteret at krakelere. En cirkel brydes.” (Hansen 56:2005)

Konsekvensen af mobning.

Der er konsekvenser for offeret det kan være skoleskift, en trussel mod selvværdet, sundheden, depression, livslede samt i ekstrem tilfælde selvmord. (Hansen 76:2005) Mange ofre vælger at holde det for sig selv, de beder ikke andre om hjælp. Det kan på sigt skade dem yderligere: ”Det er selve udelukkelsen fra det sociale børneliv, der er skadende for barnets psykiske velvære.” (Hansen 76:2005) Sundhedsmæssigt kan det give hovedpine, mavepine, det har også konsekvenser for dem der mobber, noget tyder på at de har større chance for at havne i kriminalitet senere i livet: ”Jo oftere man mobber, jo oftere har man truet andre, begået hærværk og indbrud, viser Rådgivende Sociologers undersøgelse på tre skoler fra 2003.” (Hansen 82:2005)

Overordnet set skader mobning alle der er involveret i den, selv medløbernes passivitet kan få konsekvenser for dem senere i livet, når de indgår i sociale relationer både i fritiden på arbejdet.

I dag har mobningen bedre vilkår på grund af blandt andet sociale medier og mobiltelefoner, hvor mobberne hurtigt kan få adgang til at mobbe deres ofre på alle tider af døgnet. Ofrene har ikke den samme fred i fritiden, som før i tiden.

Analysen.

Genreanalysen.

Jeanette Ottesen *Fri* står der på forsiden af bogen, under *Fri* står der Aleksandar Josevski. Forsiden af bogen viser Jeanette Ottesen stående på bunden af et tomt svømmebassin. Hun kigger direkte ud på læseren, hun har tilbagestrøget vådt hår og er ifør en sort habit jakke, som står åben og afslører hendes bare hud og en lille diamanttatoering under kavalergangen. Hun har blå cowboybukser på, hvor hendes højre hånd hviler foran med tommeltotten der holder fast i bukselinjen. Badebassinet danner en blålig baggrund der sammen med hendes våde hår sender associationer til svømmehallen, ligesom hendes navn og billedet af hende knytter sig til svømmehallen. Det kan muligvis kræve lige baggrundsviden om hende, for at genkende hende, for hendes fremtoning er måske ikke det der forventes af læseren i forhold til at bogens omdrejningspunkt er hendes svømmekarriere.

Bagsiden giver en kort introduktion med en forklaring om Jeanette Ottesen er en af Danmarks mest vindende atleter, hun er en succes indenfor dansk sportshistorie og det har haft omkostninger. Bogen beskrives som et indblik i en rå svømmeverden og om den rivalisering der medfølger hendes succeser, fiaskoer og kærlighed.

Afsenderen af bogen er forlaget Gyldendal, der betegner bogen som en sportsbiografi, hvor der er fokus på Jeanette Ottesens ærlighed når hun fortæller om sit liv og karriere på godt og ondt. Hendes liv beskrives som en rejse fra en ung usikker pige til en stærk feministisk kvinde der får succes i en mandsdominerede verden.

De genretræk bogen ligger sig tættest på er autobiografien/ selvbiografien, Johnny Kondrups beskrivelse af traditionalisternes definition, hvor de forklarer at der skal være en række af betingelser til stede for at skabe den ideelle autobiografi, de nævner tre kategorier: udsigelse, emnet og formen. Kondrup gør opmærksom på at alle betingelserne ikke nødvendigvis er tilstede.

Udsigelsen.

Ifølge traditionalisterne skal værkets fortæller være identisk med dets forfatter og med dets hovedperson, ligesom synsvinklen vil være retrospektiv. Ud fra forsiden afspejler bogen at Jeanette Ottesen og Aleksandar Josevski er forfattere på værket. Først inde i bogen på siden før indholdsfortegnelsen fortælles det at Jeanette Ottesen har lavet bogen i samarbejde med Aleksandar Josevski. Der gives ingen præcisering af hvad det samarbejde dækker over, men det

skaber forvirring over hvor stor en indflydelse han har i hele processen med værket og det færdige resultat.

Værket har en jeg fortæller, der er værkets hovedperson Jeanette Ottesen, der gennem hele værket anvender en synsvinkel der er retrospektiv:

”Mikrofonholderen er Lotte Friis, der er udsendt som journalist for Danmarks Radio. Lotte, som har været en del af mit liv siden jeg var 16 år, og som jeg har haft en evig rivalisering med i og uden for bassinet, og som jeg har en både problematisk og positiv historie med.” (Josevski 2021:15)

Gennem hele værket ser Ottesen tilbage på sit lidt, hun springer lidt rundt i sine erindringer og inddrager historier hvor hun ikke kun gengiver historierne som de skete, men virker til at reflektere over dem og ser på dem med nutidens øjne. Hun nævner at i 2012 giver hendes træner Paulus hende et par hotpants i gave, hun er den eneste der får en gave og hun reflektere over mindet: ”Det er fuldstændig ’twisted’ og forkert, at Paulus giver sådan en gave til en ung pige, som han har et autoritetsforhold til. Og pinligt og dumt, at jeg er stolt over det, og at jeg praler med det. Men sådan tænkte jeg dengang. I dag ville jeg være rystet og rasende, og Paulus ville sikkert blive fyret.” (Josevski 2021:144)

Rivalisering er en stor del af svømmeverden og det skinner igennem i den måde Ottesen fortæller om sine kollegaer, ikke kun i professionel sammenhæng i svømmehallen og til stævner, men også i forbindelse hvad sponsorater og indtægter de har ved siden af deres sport:

Man kan være en god svømmer uden at tjene penge nok. Det handler om personlighed. Lotte Friis og Rikke Møller Pedersen var rigtig gode svømmere, men de har helt sikkert ikke formået at tjene lige så mange penge, som jeg har, fordi de ikke er lige så spændende for medierne og dermed for sponsorer. Det er kynisk og hårdt, men de siger ikke, hvad de mener, de pakker tingene ind og giver ikke noget at sig selv. (Josevski 2021:258)

Ottesen giver sin subjektive vurdering af hvad indtægter Lotte Friis og Rikke Møller Pedersen har, ligesom hun vurderer at de ikke er interessante nok for medierne, uden at hun kender mediernes

holdninger eller årsager til at de måske har fokuseret mindre på dem. Samtidig uddyber hun årsagerne til hvorfor medierne er vilde med hende og ikke de andre:

Jeg er altid 100 procent mig selv på tv, jeg er ærlig og uden filter. Folk føler at de kender mig, og kan relatere til mig, og derfor er sponsorer også interesserede i mig. Jeg forsøger at holde mig relevant for medierne og sponsorerne, for det er på den måde, at jeg kan opretholde en indtægt, det gør, at vi kan leve nogenlunde godt. (Josevski 2021:258)

Igen udtaler Ottesen sig på en måde der indikerer at hun er sikker på at folk kender hende, det er en vurdering hun kommer med ved at hun hævder at hun er 100 procent ærlig og sig selv, men det kan folk udenfor hendes omgangskreds ikke vide om hun reelt er.

Emnet.

Emnet for autobiografien er Jeanette Ottenses karriere, hvor hun særligt fokuserer på det at være kvindelig svømmer i en mandsdomineret verden, kritik af dansk svømmeunion især i forhold til deres brug af offentlig vejninger og excentriske trænere og rivaliseringen blandt svømmerne, hvor særligt Lotte Friis og Pernille Blume er i fokus, Ottesen beskriver hendes behov for at slå Lotte Friis:

Selv om vi hverken personligheds- eller svømmemæssigt ligner hinanden, kører der i store dele af vores karriere en slags popularitetskrig mellem os. Det er ikke noget, der kommer til udtryk offentligt eller som en decideret kamp mellem os i bassinet, men det ligger som en underliggende kraft i mig, at jeg vil slå hende og have flere medaljer end hende. Jeg er sikker på, at Lotte har det på samme måde – hun vil bare aldrig indrømme det. (Josevski 2021: 123)

Særligt Lotte Friis og forholdet til hende kommer til udtryk flere steder i bogen, særligt bliver en episode med mobning af Lotte Friis, et større samtaleemne i medierne, som ender med at kaste Ottesen ud i en større shitstorm, hvor hun gennem flere artikler i medierne og i interviews til DR1 og TV2 skal forklare sine udtalelser. Episoden handler om at Ottesen sammen med nogle kollegaer mobber Lotte Friis af forskellige årsager, Ottesen uddyber at det er nogle af drengene i gruppen i NTC Bellahøj der starter med at mobbe Friis da de går i klasse med hende. Ottesen nedtoner sin egen rolle i mobberiet og mener at hun bare griner med når de andre mobber hende: "Paulus kan være decideret ond mod Lotte i forhold til vægt, træning, udseende og svømning. Barnlige ting.

Latterlige ting. Og de fleste af vi svømmere er med på den, enten ved at bidrage med onskabsfuldheder eller bare ved grine ad det. Ligesom jeg gør.” (Josevski 2021:127) Paulus er deres træner og her beskrives han til at køre den grove mobning overfor Friis, men at de alle deltager i mobningen, ingen standser den. Ottesen fortæller at mobningen har stået på længe og Friis ikke selv gør noget for at stoppe den:

Lotte siger aldrig stop. Hun er et klassisk mobbeoffer, for hun gør det ikke nemt for sig selv. Hun lader bare stå til, så hun efterhånden bliver en, man automatisk griner ad. Det bør ikke være sådan, og det er ikke fedt at sige, men sådan er det desværre. Lotte en speciel type, hun er en ‘fedtmule’, som mange gange kommer til at lave ufrivilligt sjove ting[...] (Josevski 2021:127)

Dette citat blev brugt meget i medierne og den shitstorm der ramte Ottesen, for beskrivelsen af mobningen indeholder ikke nogen undskyldning til Friis, men forsætter med at mobbe hende, ved at placere ansvaret på Lotte. Ottesen betegner Friis for at være et klassisk mobbeoffer og til dels selv være skyld i at mobberiet sker, for hun kunne bare have sagt stop. Ottesens udtalelse fremstår dobbeltmoralisk og tvetydig, for hun mener ikke selv at hun specifikt mobber Friis, men senere indrømmer hun at hun faktisk mobber Friis. På et tidspunkt bliver mobningen for meget for Friis der bryder grædende sammen og der indkaldes til krisemøde, hvor flere svømmere rejser sig og undskylder, Ottesen gør ikke. Mobningen aftager noget, men forsvinder ikke helt: ”Jeg bør også rejse mig og sige undskyld. Det gør jeg ikke. Det er ikke, fordi jeg mobber hende, men jeg griner ad alle de jokes, de andre kommer med. [...] Jeg er en del af det det, for jeg siger ikke fra, hvilket også gør mig til en mobber.” (ibid)

Ottesen forsætter med at beskrive sit forhold til Friis og hvordan Ottesen ønsker alt det bedste for Friis, men ikke føler at det er gengældt. Som personer beskriver Ottesen dem til at være vidt forskellige og en af årsagerne til at Ottesen mobbede hende, var at så var hun ikke selv outsidersen, men pludselig en del af holdet. Hun erindrer ikke at hun på noget tidspunkt har undskyldt over for Friis, men ønsker at der kommer mere fokus på mobning i svømmeverden og fortæller at hun selv er blevet ambassadør for en antimobning-organisation uden at nævne hvilken: ”Undskyld Lotte. Jeg fortryder hvert et grin og hvert et øjeblik hvor du har følt, at jeg har været med

til at mobbe. Det fortryder jeg, det er ikke o.k. og jeg undskylder af hele mit hjerte.” (Josevski 2021:128)

Formen.

Autobiografien er episk, den afspejler Jeanette Ottenses liv fra barn til i dag, samtidig har den samme opbygning som en dannelsesroman, fordi der lægges vægt på at følge hvordan Ottesen forvandler sig fra en forsigtig usikker pige til en succesfuld power kvinde, der er feminist og kæmper for kvindelige atleters rettigheder som eksempelvis barsel til svømmerne. Det meste af erindringerne er fortalt kronologisk, men enkelte steder særligt omkring hendes fars utroskab roder hun lidt rundt i tiden, ved at begynde at fortælle om utroskaben på et tidspunkt, hvor hun endnu ikke kender til den, hvor hun sidder og reflektere med sin nuværende viden om noget hun ikke vidste på daværende tidspunkt: ”Og jeg gransker min hukommelse, i forhold til hvor mange gange jeg har set min far stå med den kvinde, han var min mor utro med, og tænker, at de sikkert allerede dengang havde gang i noget. Så kan jeg ikke undgå at føle væmmelse.” (Josevski 2021:135)

Troværdighed.

Jeanette Ottesen ønsker at bidrage med et råt og sandfærdigt billede af svømmeverden på godt og ondt. Hun kritiserer dansk svømmeunion og en række trænere for at være for strenge og til tider psykopatiske i deres måde at træne svømmerne på. Der er kritik af dårlige arbejds betingelser i form af for meget træning og offentlig vejninger. Samt den rivalisering svømmerne har i mellem sig. Flere gange fremstår Ottesen tvetydig, hun mener ikke at hun mobber Lotte Friis, for senere at skrive at hun også mobber Lotte Friis, ligesom hun beskriver hvordan hun ikke er en del af holdet da hun starter, hun er den yngste og utrolig dygtig, men føler gennem hele karrieren at hun ikke er en del af flokken: ”Men som årene er gået, finder jeg ud af, at jeg er anderledes, jeg er af en anden støbning og accepterer det. Jeg er det sorte får. Det byder ikke, at jeg ikke vil have veninder – men jeg har ikke brug for dem.” (Josevski 2021:201) Senere beskriver hun det som at de andre er bange for hende og det faktisk er Ottesen der ikke ønsker at være sammen med de andre svømmere, men distancerer sig fra dem: ”Jeg skiller mig ud. Især i forhold til de danske svømmekvinder. Jeg synes deres personlighed er kedelig, de er altid dårlig klædt og har gemt det feminine af vejen. De ligner mænd. Og så tør de sjældent være sig selv. De er som en flok får, der bare løber i røven af hinanden.” (ibid)

Jeanette Ottesen eller Lotte Friis historie.

Når Jeanette Ottesen vælger at udgive sine erindringer bliver der blotlagt en række historier fra hendes liv, der også inkludere andre, der måske ikke har samme interesse i at blive udgivet, eller måske føler at Ottesen deler ud af nogle erindringer der ikke tilhører hende. En der afgjort ikke har været tilfreds med at blive en del af Ottesens bog er Lotte Friis, hun havde helst været fri. Politikken laver 18 oktober 2021 en artikel, hvor de fremhæver at Friis ikke er begejstret for at være med i Ottesens bog:

»Men jeg er på intet tidspunkt blevet spurgt om, hvorvidt det er o.k., jeg er blevet brugt i hendes bog. Det er MIN historie at fortælle – ikke hendes«, skriver Lotte Friis.

Ottesen kontaktede i sidste uge Lotte Friis for at undskylde for mobningen, men hun fortalte ikke Friis om den detaljerede beskrivelse i bogen, hævder Friis.

»Jeanette har ved sit behov for at fortælle det, hun opfatter som den fulde historie, sørget for, at mine fremtidige børn, kolleger og alle andre for evigt kan læse historien om 'mobbeofferet' Lotte Friis. Det synes jeg ikke er OK«, siger Friis. "(Ritzau i Politikken 18 oktober 2021)

Friis er utilfreds med at blive udstillet og frygter at hendes eftermæle bliver mobbeoffer og ikke for sin svømmekarriere og de medaljer hun har vundet for Danmark. Hun mener ikke at Ottesen har uddybet hvad hun præcist havde skrevet om Friis og føler samtidig at hele fortællingen om mobning er Friis historie og ikke tilhører Ottesen. Ved at Ottesen gengiver detaljeret omkring den mobning der er foregået i forbindelse med Friis, giver hun sin subjektive vurdering af historien. Der er ikke to sider af samme sag, for Friis kommer ikke til orde i bogen, men må efter bogens udgivelse erfarer at Ottesen har været meget detaljeret omkring en række episoder der vedrører Friis. Det gør deres forhold endnu dårligere end det var før, Ottesen kunne have valgt at anonymisere Friis og holdt sig til at der fandt mobning sted blandt svømmerne, uden at hænge Friis ud. Friis har sikkert oplevet mobningen på en anden måde og måske følt at det var intimt og privat, som ikke skulle deles med hele Danmark. Det at Ottesen vælger at udgive det og medierne skriver flere artikler om det og vil interviewe Ottesen og Friis om det, kan rippe om i gamle minder, som Friis måske allerede havde lagt bag sig. Ved at der bliver rippet om i dem igen, kan det skabe en yderlige mobning og

udstilling af hende, og gøre hende mere sårbar og ufrivilligt hive Friis ind i en debat, som hun ikke ønskede at være en del af.

Mobningen af Lotte Friis.

"Mobning er gruppens systematiske forfølgelse eller udelukkelse af en enkelt person på et sted, hvor denne person er tvunget til at opholde sig." (Hansen16:2005) Forklarer Helle Rabøl Hansen i *Grundbog mod mobning* (2005) Hendes definition giver et godt indblik i de forhold der er til stede for at mobningen opstår. Ottesen nedtoner sin egen rolle og beskriver sig selv som medløber, men erkender at hun faktisk mobber Friis:

Det bliver for meget for Lotte. Det sker, da vi er på træningslejr i Sierra Nevada i Spanien i foråret 2012. Det er ikke en specifik episode, som bliver den endelige dråbe, det er den kontinuerlig dårlige behandling, der bliver for meget for hende. Hun er ked af det og græder. Hun siger endelige fra, ikke direkte over for drengen, men over for landstræner Paulus Wildeboer." (Josevski 127: 2021)

Ottesens beskrivelse viser at mobningen har stået på systematisk, hun er mobbeofferet i gruppen og udsættes for udstødelse til træningen og omgangen med sine kollegaer. Ottesen nedtoner igen sin rolle ved at fortælle at Friis ikke siger fra over for drengene, indforstået som at det er dem der bærer hovedansvaret for den systematiske mobning. Men Ottesens rolle har måske startet som medløber, men udvikler sig for hun fortæller at ud over at grine af de andres kommentarer, kalder hun hende selv for "goofy" en fedtmule: "Men så gør jeg det åbenlyst foran hende og kalder hende 'goofy, så hun hører det og ser, at jeg griner, og så plejer hun at give mig ret og grine." (Josevski 127:2021) Ottesen mener det er mere legitimt at kalde Friis "goofy" direkte til hende og ikke bag hendes ryg. Det er en del af problematikken ved mobning, som Helle Rabøl Hansen ser på i sin bog *Grundbog mod mobning* (2005), hvor der er forskellige definitioner af hvad mobning egentlig er. Hansens definition viser at det ikke handler om det bliver sagt direkte til offeret eller bag vedkommendes ryg. Men det at mobningen foregår systematisk og på et sted hvor offeret er tvunget til at opholde sig. Ottesens mobbeepisoder foregår i svømmehallen til træning, et sted hvor Friis er tvunget til at være. Samtidig nævner Ottesen at noget af det der bliver brugt imod Friis, er noget hendes klassekammerater har oplevet med hende tidligere på dagen, hvor de går i klasse sammen. Det vælger de at bruge imod hende til træningen og får de andre svømmere med i gruppen, der sammen udstøder Friis. Ottesens forklaring med at Friis endelig siger fra med

mobningen til deres træner, viser at Ottesen igen ligger ansvaret for mobningen over på Friis, fordi Friis endelig siger fra. Standsningen af mobningen burde komme fra mobbernes side, eller træneren burde have grebet ind, men han er en del af problemet: "Paulus kan være decideret ond mod Lotte i forhold til vægt, træning, udseende og svømning. Barnlige ting. Latterlige ting. Og de fleste af vi svømmere er med på den, enten ved at bidrage med onskabsfuldheder eller bare ved at grine ad det" (Josevski 127:2021) Ottesen beskriver direkte Paulus som værende ond over for Friis og med bestemte ting, men ikke hvordan denne ondhed specifikt foregår. Historien vidner om en rå svømmekultur, hvor mobning er hverdagskost. Ottesen reflekterer lidt over hvorfor hun selv deltager i mobningen og mener det handler om at hun gerne vil være en del af gruppen og ikke ende som en outsider ligesom Friis.

Medie dækningen af Jeanette Ottesens shitstorm

Shitstorm.

Flere lande, virksomheder kendte og ukendte mennesker kan gøre sig uheldig bemærket og havne i det som betegnes som en shitstorm. Mehlsen og Hendricks definition af en shitstorm er:

"En shitstorm er en omsiggribende dårlig omtale ofte baseret på vrede, angst, indignation, forargelse eller harme, som spreder sig gennem sociale medier. Situationen er ofte uforudsigelig, vedvarende og ude af kontrol." (Mehlsen 81:2019)

Shitstorme kan ramme alle og have store konsekvenser, det kan skade ens omdømme, ødelægge ens karriere eller ødelægge en økonomisk. En shitstorm kan i ekstrem tilfælde ødelægge et firma eller person helt. En shitstorm kan være en alvorlig trussel både i den digitale verden, men også i den analoge.

Vejledning til en shitstorm.

Der skal være en række elementer til stede for at få shitstorm opstå. Den skal have den "gode" fortælling der sætter shitstormen i bevægelse og får den til at accelerere. De centrale elementer kommer ikke nødvendigvis i den samme rækkefølge, det kan være forskelligt: "Fortællingen er ofte en interessant blanding af fakta, rygter og fiktion, den "gode" fortælling er én, der pirrer vores sanser og følelser- gerne følelser af vrede, angst, indignation." (Mehlsen 81-82:2019) Fortællingen skal derudover gerne indeholde en helt, et offer og op til flere gerningsmænd. Det personliggør fortællingen, og giver mulighed for at der er nogen man er for og nogen man er imod. Shitstormens opbygning ligner meget en simpel dramaturgisk model, der ifølge filmcentralen, starter med en

indledning der har et anslag eller kritik, dette offentliggøres eksempelvis på de sociale medier. Hvor der er mulighed for andre at kommenterer, reagere, like og dele opslaget. Det bliver til et forløb med en optrapning, hvor andre medier får øje på historien og undersøger den. Der kan opstå et narrativt klimaks, når større etablerede medier går ind og dækker historien, da den vækker almen interesse. Vendepunkter eller udfasningen kommer når interessen aftager eller hovedpersonen/firma i shitstormen kommentere eller ignorerede kritikken (Mehlsen 82:2019) Den "gode" fortælling er viral, hvilket betyder at jo flere der liker, kommenterer og deler hitstormen, bliver den lynhurtigt udbredt og skaber opmærksomhed gennem mange mennesker på forholdsvis kort tid. En shitstorm gennemgår fire faser den starter som en boble, der i den første fase er under radaren, der opstår noget kontroversielt, noget underligt, eller en mærkelig tilkendegivelse. I fase to som betegnes "som noget om snakken" (Mehlsen 84:2019) der kommer reaktioner, gerne følelsesmæssige reaktioner på første fase, pressen får fært af den voksende historie og den rykker hurtigere på listen over dem der trender mest på nettet i øjeblikket. Fase tre, mani, forskellige typer mennesker, som politikere, eksperter, kendisser med flere udtaler sig og blander sig i sagen. Det kan være opfordringer til boykots, underskriftindsamlinger, arbejdsnedlæggelser med mere. Historien dominerer nu de etablerede medier, hvor der skiftevis bliver hældt mere benzin på bålet med forsøgsvis at forsvare gerningspersonen, efterspørgsel af flere fakta. Dårlige jokes eller memes om sagen, hadekampanjer eller historien køre helt af sporet, da trold eller støjsendere går ind i diskussion, shitstormen får sit eget liv. I fase fire sker punkteringen, her kan gerningspersonen gå ud og offentlig undskyld til alle på en gang, det kan måske få stormen til at lægge sig – måske for en periode. Historien kan aftage over tid, eller historien dør ligeså stille ud ved at historien går i ring og ikke bidrager med noget nyt.

Viralt:

Camilla Mehlsen og Vincent F. Hendricks nævner seks elementer der gør sig gældende inden for viralitet. De henviser til Jonah Berger, som er professor i marketing hos The Wharton School. Han har undersøgt viralitet i tusindvis af nyhedsartikler, og opdaget at viralitet ikke opstår ud fra tilfældigheder, men ud fra de seks punkter, der samlet under den engelske betegnelse forkortet til STEPS, punkterne gennemgår han i *Contagious: Why things catch on* (2013)

Social currency: historien bliver delt af dem der kender historien, formålet er at få folk til at dele den og få afsenderne til at fremstå som vigtige, samt ved at få andre med på bølgen, skaber det en social status, eller en form for respekt.

Triggers: der skal skabes associationer gennem historien til noget andet, eksempelvis ordet makrelmad vil nogen associerer det med statsminister Mette Fredriksens Instagram billede af hendes frokost, eller Christiania kobles associeres med hash og pusherstreet.

Emotion: historien skal vække følelser der er uden betydning om følelserne er negative eller positive.

Public: der skal være en almen interesse for emnet i større dele af befolkningen og knyttes til en fællesviden.

Practical value: emnet skal have en praktisk værdi det kan eksempelvis være i forhold til at spise, købe eller tage i byen. Stories – det skal være en enkel god historie, der nemt kan gengives og have en let dramaturgisk udvikling. Sandhed spiller igen rolle for om historien kan gå viral. Men hvis følelserne er store er der større chance for at fortællingen kan gå viralt. Mehlsen og Hendricks nævner at indenfor psykologien findes begrebet aktivitetsmobiliserende følelser, det betyder at mennesker animeres til at handle, eller reagerer på noget. Følelser kan være enten positive eller negative, vrede er en aktivitetsmobiliserende følelse som er nødt til at komme ud, andre typer kan være frygt eller indignation der ligeledes ligger op til handlinger:

”Forholdet mellem viralitetspotentiale og følelseskataloget afgør, hvordan budskaber vinkles, indrammes og sættes i perspektiv med henblik på deres sociale transmissionsmuligheder. I sidste ende er det et spørgsmål om, hvad og hvor meget der skal til, for at folk investerer et like, en kommentar, en deling mv.” (Mehlsen 86:2019)

En shitstorm kan samle offentligheden på en negativ måde gennem harme, vrede eller forargelse. Den kan være rettet mod enkelte personer, institutioner eller firmaer. Shitstorme opfører sig forskelligt: ”De sociale medier kan mobilisere offentligheden på en anden måde, end de etablerede medier kan. Her foregår diskussionen og debatten uden for de traditionelle mediers redaktionsproces og kvalitetssikring.” (Mehlsen 86:2019)

Da Jeanette Ottesens bog lander hos anmelderne, kommer der hurtigt gang i anmeldernes vurderinger af bogen og der forsætter med en række artikler og interviews, hvor de fleste medier dækker historien. Jeg har udvalgt en række artikler fra Ekstra Bladet og Politiken, for at undersøge, hver deres tilgang til historien og hvordan den affektivt påvirker læserne. Begge aviser hører under JP Politikens hus, men det er to meget forskellige aviser, både i udseende og indhold. JP Politiken har over 3 millioner læsere hver måned på tværs af deres trykte og digitale medier. De trykte aviser har Ekstra Bladet 227.000 læsere om ugen, mens Politiken har 486.000 læsere om ugen. På deres hjemmesider har Ekstra Bladet 755.507 daglige brugere, mens Politiken har 989.455 antal daglige brugere (<https://jppol.dk/om-os/markedspositioner/>) Politiken har dermed flere læsere dagligt både digitalt og i de trykte aviser.

Politiken er en avis der når bredt ud, med et varieret indhold, der laver dybdeborende journalistik, det er en avis der fremstår troværdig og virker til at have en god substans. Der er fokus på den aktuelle situation i ind og udland, det politiske landskab og kulturlivet. Det er en avis med lange artikler uden brug af farvestrålende overskrifter og har mere fokus på tekst end på billeder.

Ekstra Bladet er en tabloid avis, den har korte farvestrålende overskrifter der skal indfange læseren, de anvender flere billeder og kortere tekster end Politiken og er en mere farvestrålende avis. Der er meget fokus på sladder om kendte og kongelige, gerne noget der udstiller dem og skaber debat og forargelse. Deres hjemmeside anvender click bait, hvor det gælder om at have nogle overskrifter der pirrer læserens nysgerrighed til at læse artiklen. Flere af deres artikler henter oplysninger fra de kendtes sociale profiler.

Ekstra Bladets dækning.

Kritik af forsiden.

Ekstra Bladets kulturkommentator Søren Baastrup vælger under overskriften: "Sexet og bizar bog" (Baastrup 20/10-2021) med undertitlen "Jeanette Ottesens nye bog handler ikke kun om mobning. Vi bør i virkeligheden tale lige så meget om forsiden, den sætter nye, lave standarder for sportsbiografier." (ibid) Baastrup tolkning af bogen er at den er sexet og bizar, i undertitlen vælger han at kommentere på mobningen i bogen, selvom den fylder en brøkdel i forhold til erindringen om hendes karriere. Baastrup inviterer læserne til at være med i diskussion om forsiden og dens betydning ved at bruge 'vi'. Affektteorien har forskellige definitioner af hvad den består af, men overordnet set, handler det om at affekt formes af kroppens historie, det vil blandt andet sige vores

liv, vaner og oplevelser. Baastrup mener at ud over mobningen er det særlig interessante ved bogen, dens forside. Inden han forklarer hvad problemet med forsiden er, samler han op på kritikken af mobbeepisoderne: " Bølgerne går p.t. højt (fik I den?) for den tidligere svømmedarling, der i sin biografi fortæller om at grovmobbe kollegaen Lotte Friis. Og nu gider Jeanette ikke længere tale med pressen om bogen. Men derfor kan vi jo godt selv snakke om den, og lad os lige det lidt endnu." (ibid) Baastrup fokuserer på at Ottesen grovmobber og ikke 'bare' mobber Friis, grovmobbe skal understrege at det er særlig slem for mobning Ottesen laver. Baastrup får nævnt at selvom Ottesen ikke længere ønsker at høre om bogen, vil han gerne dvæle lidt ved den endnu. Hans vurdering af forside er at den er langt under standarden for en sportsbiografi og sender et forkert signal: " Ottesen står på bunden af et svømmebassin med skimmelsvamp, vådt hår, iklædt noget, der ligner en mandejakke, men er nøgen indenunder og viser tilpas meget *side-boob* til, at fotoet kunne præge et mandeblad i 00'erne (jeg ved det, for jeg arbejdede selv på et)." Forsiden beskrives negativt og skal præge læserne til at mene det sammen, Baastrup trækker på sin erfaring som journalist på et mandeblad, ergo har han belæg for hvad han snakker om. Bogens forside er i Baastrups optik forkert og sender forkerte signaler, vi skal som læsere blive forarget og udskamme Ottesen for at bruge sex for at sælge sin bog. Baastrup sammenligner forsiden med et mandeblad og denne type forside ikke hører hjemme i forbindelse med en topatlets sportsbiografi, hans belæg er at han selv har arbejdet på et mandeblad, så han genkender typen af billede, opsætning og blikfang. Bastrup medgiver at sex sælger, men mener samtidig at det ikke burde være nødvendig for Ottesen, hendes svømmekarriere burde kunne tale for sig selv. Et af hans argumenter for at genre og billede ikke fungerer sammen er ved at henvise til andre sportsstjerner og politikere: " Hvis Lars Løkke stod med bar fadølsmave – eller Pernille Vermund kun lige akkurat havde Lars Bojes store lapper til at dække sine babser? Eller hvis Christian Eriksen, Michael Laudrup eller Anja Andersen solgte deres sportsbiografier på samme måde?" (Baastrup 20/10.2021) De eksempler han nævner illustrerer at Ottesen med sin bog og særligt forsiden trækker standarden ned og det vil være mærkeligt og næsten utænkeligt at forestille sig de nævnte eksempler lave en tilsvarende forside. Vores kroppe påvirkes affektivt og når vi trækker på vores liv, kognition og vores historie, kan Baastrups eksempler give en bevidsthed om at det ikke er almindelig standard at lave en forside på den måde som Ottesen har gjort. I Baastrups optik, forvirrer forsiden mere end den gavner og han ønsker diskussion om hvor lavt standarden kan blive for at sælge bøger, hvis Ottesens navn og

karriere ikke er nok: " Jeanette Ottenses æggende fremtoning sender i bedste fald nogle forvirrende signaler. Ikke mindst, fordi bogen er promoveret på en historie om noget så usexet som mobning, og med forlagets ord bl.a. handler om 'psykiske og fysiske op- og nedture, krænkelser og overgreb'. Men mere ærgerligt, så efterlader den et ufortjent indtryk af, at Ottenses karriere i sig selv ikke er stor nok til at sælge hendes memoirer." (ibid) Baastrup konkludere at denne forside ikke gør noget godt for hende og sidder tilbage med en dyb undren over den. Der opstår det Brian Massumi kalder 'the in-betweenness' hvor der opstår spænding imellem subjekt og objekt, det at påvirke og lade sig påvirke. Når vi ser Ottenses forside og læser Baastrups vurdering påvirkes vi og med den måde Baastrup fremstiller Ottesen som en grovmobber der bruger sex for at skabe fokus på sin bog, kan vi påvirkes til at mene at forsiden er forkert og Ottenses handlinger er forkert. Hendes forside bliver kritiseret og ligger op til at vi skal blive forarget og udskamme forsiden, ved at Ottesen anvender sin krop som hun gør.

Opbakning til Lotte Friis.

Samme dag har Ekstra Bladet også en artikel der fokuserer på Lotte Friis og den ufrivillige medieopmærksomhed hun har fået takket være Ottesen. Anders Hoppe Thomassen, tager med udgangspunkt i Ottenses mobning fat i Lotte Friis og ser på hendes reaktion på den pludselige eksponering af mobningsepisoderne. Thomassen ligger vægt på at Friis ufrivilligt er havnet i dette medicirkus, efter TV2 offentliggjorde et kapitel fra Ottenses bog, med Ottenses undskyldning til Friis: " Efter kapitlet blev offentliggjort, fortalte Lotte Friis på sin [Instagram](#), at hun ikke vidste, at bogen ville indeholde en længere og nøje beskrivelse af den mobning, hun har oplevet."

(Thomassen 20/10-2021) I denne fremstilling er der igen fokus på Ottesen som skurken, mens Friis er uskyldig og udstillet. Vi påvirkes affektivt til at følge sympati med Friis, for at hendes historie bliver misbrugt af Ottesen til at sælge bøger. Selvom vi påvirkes affektivt er det vigtigt at huske at affekt er kollektiv, men differentieret, vi kan kropsligt og energimæssig lade os påvirke af andre, men vi kan stadig opleve affekten forskelligt. Differentieret attunement svarer til at vores kroppe er affektivt 'tunet' men ikke på samme måde. Vi reagerer forskellige fordi vi er forskellige og har forskellige historier, liv og kognition.

Friis vælger efterfølgende at holde pause fra de sociale medier for at få ro, hun var slet ikke klar over hvor detaljeret Ottesen vil beskrive episoderne og har brug for at lade det bundfælde inden hun snakker mere med pressen. Hun vender senere tilbage og udtrykker i et opslag på sin Instagram

profil taknemmelighed for den støtte hun modtager: ”Jeg har de sidste 24 timer holdt telefonfri, for den har bimlet og bamlet, og det har været svært for mig at sortere i det, som er kommet ind og mærke mig selv i denne proces, jeg er blevet en del af, siger Lotte Friis.” (ibid) Friis ligger ikke skjul på at hun føler sig tvunget ind i noget hun ikke ønsker at være en del af, underforstået at hun ikke er begejstret for at blive udstillet af Ottesen. Thomassen vinkling er mobningen og udstillingen fra Ottesens side, samt at Friis ufrivilligt er blevet en del af det og tvinges ud i at forholde sig til det på ny: ”Jeanette Ottesen har fra flere sider mødt massiv kritik efter offentliggørelsen af kapitlet. Svømmeren, som stoppede karrieren efter OL i Tokyo, har efterfølgende i en sms fortalt Ekstra Bladet, at hun er 'oprigtigt ked af, at have gjort Lotte Friis så ked af det'.” (ibid) Der fokuseres på den massive kritik bogen og Ottesen får særligt det kapitel om Friis, Ekstra Bladet har siden forsøgt at få en udtalelse fra Ottesen om hendes reaktion på Friis kommentar, men får kun en sms tilbage med en ny undskyldning til Friis. Gennem de forskellige artikler Ekstra Bladet laver om sagen, tegner der sig et billede af at vores sympati skal være hos Friis, hun er endnu engang blevet offer, hun bliver udstillet med en historie om mobning og mobbes på ny. De fleste har erfaringer med mobning, det kan være med til at styrke læsernes forargelse og vrede mod Ottesens. Emnet gør at vi hurtigere reagere følelsesmæssigt og i affekt over for Ottesen og Friis, og ikke lader tvivlen komme Ottesen til gode. Ekstra Bladets fremstilling er med til at vise af Ottesen i sin bog mobber videre og ikke 'bare' udtrykker sig meget uheldigt og ufrivilligt gør skaden værre.

Konsekvensen af kritikken.

22 oktober 2021 kommer der en artikel fra Poul Ferdinand, der fokuserer på Gyldendal, der efter den voldsomme kritik vælger at ændre i Jeanette Ottesens bog, under overskriften: ”Fjerner passage i bog” (Ferdinand 22/10-2021) med undertitlen: ”Efter afsløring fra DR-program vil Gyldendal ændre passage i kommende udgaver af Jeanette Ottesens selvbiografi 'Fri'2 (ibid) DR1 har påvirket beslutningen om at ændre på en bestemt passage i Ottesens bog. Men overskriften og undertitlen fortæller ikke hvilken passage der er tale om. Under overskriften er der et billede af Ottesen i badedragt ved et stævne, som blikfang sammen med overskriften. Artiklen starter med at samle op på den kritik bogen har fået og Ottesen højst sandsynlig helts havde været fri: ”Kritikken er nemlig regnet ned over svømmestjernen på grund af nogle afsnit, der omhandler mobning af svømmekollegaen Lotte Friis.

[Nu svarer Lotte Friis: 'Det er ikke ok'](#)

Og nu kan [DR Detektor](#) afsløre, det er forkert, når Ottesen i bogen skriver, at hun efter mobningen af Lotte Friis har arbejdet aktivt som ambassadør for anti-mobning hos organisationen MOT.

'I dag er jeg ambassadør for en anti-mobbeorganisation, og jeg kan slet ikke tænke en værre tanke, end at min datter Billie-Mai bliver mobbet,' lyder det i 'Fri'." (Ferdinand 22/10-2021) Ekstra Bladet vælger at ligge et link midt i artiklen til en artikel om Lotte Friis og hendes holdning, mens Ferdinand samtidig ridser sagen kort op og beskriver at det er DR programmet Detektor der er årsagen til at Gyldendal vælger at ændre i bogen. Dr Detektor har afsløret at Ottesen taler usandt omkring hendes arbejde mod mobning, som anti mobbe ambassadør for organisationen MOT. Men i bogen nævner Ottesen ikke nogen specifik anti-mobbeorganisation, men kritikken er nok til at Gyldendal tager konsekvensen af det. Ferdinand bruger i artiklen udtalelser fra DR: "Men overfor DR Detektor forklarer MOT's administrerende direktør, Stine Grøn, at det ikke er en decideret antimobningsorganisation, selvom det i en oversigt over MOT's resultater på hjemmesiden blandt andet hedder, 'at MOT reducerer hyppig mobning og reducerer ekskludering'." (ibid) Stine Grøn beskriver senere i Ekstra Bladet, Ottesen som en "super ambassadør" men understreger at Ottesen ikke har arbejde i nogen anti mobbekampagne. Artiklen slutter af med en kommentar fra Gyldendal og Ottesens agent: "Både Gyldendal og Jeanette Ottesens agent bekræfter overfor Detektor, og beskriver det som en redaktionel fejl. Hos Gyldendal siger forlagschef Michael Jannerup, at man derfor vil ændre passagen i senere oplag." (Ferdinand 22/10-2021) Ferdinand vælger at afrunde artiklen med en kort status på Friis holdning, så der sammenlagt to gange i artiklen kommer fokus på Friis som offer og Ottesen som skurken: "Lotte Friis har forklaret, at hun føler sig udstillet af bogen, og at Jeanette Ottesen uretmæssigt deler hendes historie. Jeanette Ottesen har undskyldt overfor Lotte Friis, og indstillet alle sine medieaktiviteter." (ibid)

Den differentieret attunement forsætter med at forsøge at påvirke os til stadig at se Ottesen som skurken og Friis som offeret, mens der samtidig tilføjes en ny dimension nu fremstilles Ottesen også som utroværdig, hun har pyntet på sandheden med at være anti mobbe ambassadør og det tvinger Gyldendal til at ændre i bogen ved næste udgivelse. Vi tunes og påvirkes til at få et negativt billede af Ottesen.

Ottesens refleksion på kritikken.

Under den voldsomme kritik af bogen, får Ottesen mindre lyst til at tale med pressen, men i år 22 marts bryder Ottesen tavsheden og kommenter på reaktionerne på bogen: "Erkender: Det var

'ulækkert'" (Staunsager 22/3-2022) Siggi Staunsager samler op på Ottesens shitstorm: "Jeanette Ottesens bog 'Fri', førte til en shitstorm for den måde, hun beskrev mobningen af sin tidligere svømmekollega Lotte Friis på. Nu bryder Jeanette Ottesen tavsheden og fortæller om, hvordan hun selv opfattede hele episoden" (ibid). Artiklen ligger vægt på at Ottesen ikke gjorde noget for at stoppe den årelange mobning af Friis. Ligesom hendes undskyldning for ikke at gøre noget falder til jorden: " Det var dog måden, hvorpå den forhenværende svømmestjerne Jeanette Ottesen skrev om sin kollega, som skabte vrede og utilfredshed blandt mange. Eksempelvis skrev Jeanette Ottesen: 'Lotte siger aldrig stop. Hun er et klassisk mobbeoffer, for hun gør det ikke nemt for sig selv.' Denne kommentar samt flere lignende sendte Jeanette Ottesen ud i en shitstorm på blandt andet de sociale medier, hvor mange lagde hende for had." (ibid) Staunsager peger på at det er Ottesens undskyldning eller forsøg på en undskyldning, der kaster hende ud i en shitstorm, og mener at Ottesen bliver lagt for had på de sociale medier. Beskrivelsen af reaktioner går ifølge Staunsager fra vrede og utilfredshed i starten til at ende med at flere ligger hende for had. Ottesen har gentagende gange undskyldt i medierne og direkte til Friis, men shitstormen har svært ved at ligge sig igen, blandt andet fordi medierne forsætter med at bære brænde til bålet. Først i år bryder Ottesen tavsheden, hvor shitstormen har lagt sig. Staunsagers artikel tager udgangspunkt i podcasten *Hvidløg i frugtsalaten*, hvor Ottesen er gæst, her bliver hun spurgt ind til shitstormen, det er de udtalelser Staunsagers artikel er bygget på:" I dag kan jeg jo godt se, at det var så forkert. Jeg har næsten lyst til at kalde det ulækkert. Jeg var ung og dum, og man gør dumme ting. Vi begår alle fejl, og dem skal man lære af. Jeg lærte det også. På den hårde måde, siger Jeanette Ottesen." (ibid) Ottesen forsvandt stille ud af offentlighedens søgelys da shitstormen tog til i styrke, hun er meget nervøs for at udtale sig om den nu. Ottesens udtalelse viser at hun i dag ser sine handlinger den gang som forkerte og undskylder sig med at hun var ung og dum, og alle begår fejl. Hun påpeger at hun ikke er fejlfri og det er der ingen der af, underforstået som at hun var ikke alene om at mobbe Friis, det var der flere kollegaer der gjorde. Samtidig kan det være en stikpille til den kritiske røst fra shitstormen om, at mange af dem heller ikke er fejlfri og de har også været unge og dumme. Ottesen forsøger at påvirke os til huske på vi sikkert selv har gjort dumme ting da vi var unge. Hvilket er en god pointe, ligesom Helle Rabøl Hansen i *Grundbog mod mobning* (2005) konstatere at vi alle i et eller andet omfang er involveret i mobning på et eller andet tidspunkt i livet, det betyder ikke nødvendigvis vi alle har været mobbere, medløbere eller ofre. Men at vi alle

har en eller anden forbindelse eller viden om det. Ottesen erkender samtidig at hun har lært lektien på den hårde måde, shitstormen har åbnet hendes øjne for at hendes handlinger var forkerte i forhold til Friis, samt hendes undskyldning uheldigt formuleret. Det tegner et billede af at under tilblivelsen af biografien at Ottesen endnu ikke var bevidst om, hvor slem mobbeepisoderne var, men først får forståelse for det gennem shitstormen: "Der var passager i bogen, som gjorde det værre, og jeg kan godt se nu, at der er nogle ting, som ikke er skrevet ordentligt, og det er selvfølgelig vildt ærgerligt og noget, som jeg vil tage med mig i graven, og som jeg vil fortryde resten af mit liv, siger Jeanette Ottesen. Hun fortæller videre, at hverken hende, forlaget, forfatteren eller presseteamet havde forudset den kæmpe shitstorm, der efterfølgende ramte hende." (ibid) Ottesen var ligesom Gyldendal og presseteamet ikke forberedt på de voldsomme reaktioner der kommer på bogen, det er samtidig tankevækkende at hun nævner at nogle passager ikke var skrevet ordentlig, men ikke hvem der har skrevet dem. Ottesens har lavet bogen i samarbejde med Aleksandar Josevski, men det vides ikke hvor stor en rolle han har haft på bogens tilblivelse. Ottesen kommenterer på hvor voldsom det var at stå midt i shitstormen og blive kaldt grimme ting, men påpeger at det var værst for Friis: "Alle medier og sociale medier gik amok, og jeg blev kaldt en masse ting, men det værste ved det hele var jo faktisk, at Lotte følte sig udstillet, for det var slet ikke min intention. Tværtimod, siger Jeanette Ottesen." (ibid) Dermed kommentere hun på de udtalelser Friis selv er kommet med og som flere medier også har påpeget at Ottesens udtalelser udstiller Friis og ikke er nogen undskyldning.

Ottesens undskyldning.

20 oktober 2021 kommer Politiken med en artikel der fokuserer på Ottesens undskyldning til Friis under titlen: "Jeanette Ottesen i undskyldning til Lotte Friis: jeg ramte forbi" (kultur: 20/10-2021) med undertitlen (Jeanette Ottesen beklager, at hun igen har forurettet Lotte Friis, der bliver udstillet i Ottesens biografi." (ibid) Politiken fokusere ligesom Ekstra Bladet på at Lotte Friis bliver udstillet og vinkler deres artikler med Ottesen som skurken og Friis som offeret. Vi påvirkes og 'tunes' med en vinkel om at Lotte Friis igen bliver udstillet, Politiken henleder vores opmærksomhed på at Ottesen altså forsætter med at mobbe og ikke undskylder. Politiken har placeret artiklen under kultur og beskriver kort forløbet med at Ottesen er kommet i modvind for at mobbe svømmekollegaen Lotte Friis, i et offentliggjort kapitel fra bogen: "I bogen fremgår det, hvordan Lotte Friis blev mobbet af andre svømmere, og at Ottesen ikke sagde fra, men selv bidrog

til mobningen. Friis har selv udtrykt skuffelse over, at mobningen er blevet delt med offentligheden. Hun ville gerne selv fortælle sin historie, hvis hun en dag følte trang til det.” (ibid) Politiken beskriver at Ottesen også mobber, og indforstået er mere end en medløbere, Ottesens rolle er større, de fokuserer dog også på det faktum at der var flere om mobningen. Der er også fokus på at Friis ikke ønsker at dele oplevelsen med hele Danmark, men haft den for sig selv. Det ses som en indikator på at Ottesen har udleveret en historie om Friis der tilhørte Friis og ikke var en Ottesen måtte gengive.

I *The cultural Politics of Emotion* (2004) taler Sara Ahmed om performative affekt, hun mener affekt rammer krop og sind på samme tid, fordi vores erindringer kan sidde som affektive spor i kroppen. Det kan være en af årsagerne til at Ottesens bog får så voldsom kritik i medierne, hvor der ingen tvivl er om Ottesens handlinger er forkerte. Mens Ekstra Bladet mest fokuserer på Ottesen som person og hendes handlinger imod Friis. Ser Politiken også på mobbekulturen og mener at Ottesens bog og udtalelser er en del af en større problematik, dels at Ottesen mobber videre, men samtidig udbreder en myte om et klassisk mobbeoffer. Kapitlet om Friis, viser at Ottesen ikke er bevidst om hvor alvorligt mobning af, siden hun forsætter den i sin undskyldning.

Sara Ahmed taler om at affekt klæber sig til objekter, og den affekt der skabes kan ske som en fysisk reaktion, særligt når vores viden om objektet aktiveres eller det kan vække en kropslig erfaring. Politiken og Ekstra Bladets dækning af Ottesen og Friis, gør at der klæber sig en negativ affekt til Ottesen som person og hendes bog, der ikke burde være udgivet. Mens der er en positiv affekt der klæber sig til Friis som person. Det ses også i de beskeder de hver især har modtaget, Ottesen udtaler at hun fik rigtig mange grimme beskeder, mens Friis er taknemmelig for alle de positive beskeder og støtte hun har modtaget. Affekten klæber sig til Ottesen og Friis, det er ikke selve affekten der cirkulerer, men derimod objekterne hvor affekten har klæbet sig til der gør det. Affekten opstår i den relation der er imellem subjekt og objekt. Der kan dannes nye affektive retningsgivere, hvor normen forstyrres ved at tegnet eller i dette tilfælde objektet får koblet nye kvaliteter eller erfaringer på sig. Ottesen og Friis tager begge afstand fra bogen, i år udtaler Ottesen af kapitlet om Friis er 'ulækkert' og kritiserer selv måden kapitlet er formuleret på. Friis valgte ikke at tale ret meget om sagen af frygt for at hendes eftermæle vil blive Ottesens mobbeoffer og ikke hendes svømmekarriere.

Politiken anvender lidt samme taktik som Ekstra Bladet, for midt i artiklen er der et link til en artikel med Lotte Friis syn på gengivelsen af mobningen. Politiken anvender også et direkte link til Ottenses Instagramprofil, hvor hun har skrevet en udtalelse i forhold til kritikken, en udtalelse som hun havde håbet vil være nok til at dæmpe den voksende kritik:

»Jeg tager ansvar for, at min undskyldning i bogen ramte helt ved siden af, og at jeg igen har forurettet Lotte. Jeg forstår til fulde Lottes reaktion. Det var mit ønske at sætte fokus på mobning på en konstruktiv måde, men jeg er i stedet kommet til at reproducere og ansvarliggøre Lotte. Det var det sidste, jeg ville, men jeg kan godt se, at det desværre er, hvad jeg har gjort. Det er jeg ked af«, skriver Jeanette Ottesen blandt andet. (ibid)

Gyldendal tager konsekvensen af kritikken og aflyser den kommende bogturne som Ottesen skulle have gjort. Ottenses forklaring om at hendes intention om ikke at mobbe Friis har slået fejl, hun forsøger at 'tune' læserne til at hun er blevet misforstået og hun dermed også er blevet et offer, sagen har to tabere.

Politiken mener.

Politikens leder er skrevet af forskellige, denne er skrevet af Jacob Fuglsang, han kritiserer både Jeanette Ottesen og Gyldendal og anklager dem for videremobning på skrift og ser gerne en ændring i hele mobbekulturen: "Det er ufatteligt afstumpet, at både Jeanette Ottesen og Gyldendal bedriver mobning på skrift." (Fuglsang: 23/10-2021) Fuglsang 'tuner' os til at se at Gyldendal har lige så stort et ansvar for at det går galt og deres handling er 'afstumpet' der henleder til ordene følelseskold, hjerteløs og umoralsk (ordnet.dk) Fuglsangs affekt er negativ påvirket af følelser som vrede og foragt. Fuglsang retter sit blik mod dem der mobbes og er på Lotte Friis parti: " Mobning er infamt, og konsekvenserne risikerer at følge dem, det går ud over, resten af livet. Det stod lysende klart, allerede før den tidligere elitesvømmer Jeanette Ottenses bog var stillet frem på boghandlernes hylder." (Ibid) Shitstormen viser tydeligt at Ottenses bog og især afsnittet om Friis er uhejst og det offentliggjorte kapitel er nok til at folk mister interessen for bogen og forholder sig kritiske over for Ottesen og hendes fremstilling og undskyldning om og til Lotte Friis: "I bogen beskriver Ottesen sig som passiv og fnisende tilskuer til den årelange mobning af svømmekollegaen Lotte Friis, da de sammen trænede i Nationalt Træningscenter. Ved beskrivelsen i bogen gør Ottesen utilsigtet ondt værre ved at lade Friis genopleve chikanen og samtidig udsætte hende for

igen at blive caste som klassisk mobbeoffer, som Ottesen kalder det i bogen.” (Ibid) Fuglsang mener at det er utilsigtet at Ottesen kommer til at mobbe videre og ved at rippe op i fortiden får Friis til at genopleve et traume som kan gøre ondt værre, især når det udpensles i en bog og udstiller Friis for hele Danmark. Fuglsang tager udgangspunkt i Ottesens egen beskrivelse, hvor han viser at igennem den årelange mobning forholder Ottesen sig passiv og fnisende på tilskuerrækkerne og igen ved at sende sorteper videre ved at beskrive Friis som et klassisk mobbeoffer.

Hård anmeldelse i Politiken.

Politikkens anmeldelse af bogen er meget kritisk og mener slet ikke bogen skulle udgives i den form som den har og stiller spørgsmålstejn ved hvordan den er blevet udgivet: ”1 hjerte: Lotte Friis er langt fra den eneste, der bliver mobbet i Jeanette Ottesens bog.” (Hansen: 25/10-2021) Søren-Mikael Hansen er kommentator på Politiken og giver bogen 1 hjerte i anmeldelse, han virker meget uforstående over bogens form: ” ’Fri’ kan bruges som det vigtige eksempel på et produkt, der er så ufærdigt, at det aldrig burde have været udgivet.” (ibid) Hansen påpeger at det ikke kun er Friis der bliver mobbet, hvor det meste af mediebilledet kun fokuserer på den del der omhandler Lotte Friis. Blandt andet bliver Pernille Blume også mobbet og udstillet, men det kommer ikke rigtig i søgelyset. I Hansens optik kan bogen kun tjene et formål og det er at vise hvad man ikke skal gøre når man vil udgive en biografi: ” Forlaget, redaktøren, medforfatteren eller svømmeren Jeanette Ottesen selv – en eller anden burde i hvert fald have sagt stop og skabt et åndehul til eftertanke, før manuskriptet til ’Fri’ nåede frem til trykkeriet i Letland og fik form som en bog.” (Ibid) Hansen langer kraftigt ud efter flere og mener ikke kun ansvaret for denne parodi på en biografi kan placeres på Ottesen alene. Ottesen er svømmer og har ingen erfaringer med at skrive bøger eller udgive dem, dem der har viden har ikke hjulpet hende godt nok, de ender med at kaste hende ud i en shitstorm der kunne været undgået.

Introduktion til sociale medier.

De sociale medier.

Camilla Mehlsen og Vincent F. Hendricks har redigeret bogen *Like* (2019), i bogen gennemgår de blandt andet vores adfærd på de sociale medier og vores handlinger. De fremhæver at når vi er enten i et fysisk rum eller det foregår online påvirkes vi socialt. Vi påvirkes af andres ord og handlinger, vi reagerer på det i den måde vi opfører os på. Den sociale påvirkning kan være god for os, men den kan i mange tilfælde have en række negative konsekvenser, der kan vise sig ved

mobning, shitstorm, digitale krænkelser med mere. I disse situationer kan det være enkelte personer eller firmaer der hænges ud, udstilles eller forfølges mens størstedelen i mere eller mindre grad passivt observerer hvad der foregår uden at gribe ind: "Den sociale påvirkning har ikke fået dårligere vilkår på de sociale medier. Tværtimod kan påvirkninger på nettet spredes med hidtil uset lethed og hastighed fra elev til klasse, fra klasse til skole, fra skole til venner, fra bekendte til potentielt resten af verden." (Mehlsen 21:2019) Vores adfærd på de sociale medier bliver reguleret af de sociale normer. For at normen virker bedst skal der være en fællesviden om den adfærd der anvendes bedst i, i det enkelte fællesskab. Men hvis normen ikke er tolket rigtigt, ved at der opstår misforståelser omkring fællesviden, kan det give udfordringer og måske gå galt. Hvis eksempelvis en mor deler billeder af sine børn som små på Facebook og deler dem med sine venner og børnenes venner så de kan se dem kan det muligvis give anledning til diskussioner mellem moderen og børnene, hvis ikke hun har spurgt børnene om lov til at dele billederne med andre. Brugere af de sociale medier skal være bevidste om de mekanismer der kan påvirke gruppeadfærden, for de mekanismer kan være et godt værktøj til at undgå negative oplevelser eller adfærd. Den sociale norm kan til tider være meget anderledes fra den måde vi taler og opfører os over for hinanden i den virkelige verden til vores opførsel på de sociale medier:

"Forestil dig, at du kommer ind i klasseværelset, en kammerat råber: "Du skal skydes", og en håndfuld klassekammerater rækker tommelfingeren op for at signalerer et like. Resten af klassen lader som ingenting og kigger bare på. Den situation er som taget ud af en ond drøm, og om lidt vågner du med sved på panden og et bankende hjerte. Den situation virker urealistisk offline, men desværre realistisk online." Mehlsen 22:2019)

Der opstår sociale pejlinger, hvor vi vurderer hvad andre synes er sjovt eller vil like og dele det i håb om at få rigtig mange likes, bidrager til fællesskabet og den sociale norm i gruppen. Det handler om at følge med strømmen og ikke være outsider, men jagten på like kan gøre en blind for hvad man deler med fællesskabet. Det kan gøre at der bliver delt materialer der bryder loven, eksempelvis billeder af mindreårige i intime situationer, der deles af deres klassekammerater, hvor det i deres optik måske virker som harmløs drilleri, ser lovgivningen det som distribution af børneporno. Mehlsen og Hendricks forklarer at de sociale påvirkninger: "er en paraplybetegnelse for en række socialpsykologiske fænomener, der alle baserer sig på, at mennesker overtager eller tager sociale pejlinger af andres overbevisning eller handlinger." (Mehlsen 24:2019) De påpeger at det kan være

svært at se hvordan de socialpsykologiske påvirker, hvis man befinder sig midt i dem, og særligt at opdage om man påvirkes af dem. Den sociale påvirkning har en vigtig rolle for menneskers handlinger og deres udvikling særligt to former indenfor social påvirkning er væsentlig. Den normativ social påvirkning, hvor en person ændrer sin egen adfærd, for at passe ind i gruppen/fællesskabet. Personen ser gruppen på en bestemt måde og indordner sig ved at ændre sin adfærd for at blive accepteret af fællesskabet. Ved informationel social påvirkning ændrer personen sine overbevisninger ved at observerer sine omgivers handlinger, hvis flere af dem går i en bestemt type sneakers, konstaterer personen at det må være et godt mærke og er tilbøjelig til selv at anskaffe det mærke, fordi fællesskabet benytter det. Menneskets digitale adfærd er anderledes end når vi er offline. Når mennesket er offline og befinder sig i social fællesskab taler og handler de ud fra deres medmenneskers signaler. Vi har ifølge Mehlsen og Hendricks nemmere ved at aflæse hinandens kropssprog, ud fra tonefaldet og de ord der bliver sagt. Men når vi færdes online er det svære for os af aflæse og tolke det skrevne sprog og brugen af emojis, der opstår udfordringer fordi vi opfatter og tolker emojis forskellige og gør det skriftlige kan være svært at afkode ironi, sarkasme og humor. "Der er især én ting, der er forskellig på online og offline meningstilkendegivelser: *synlighed*. Når vi til hverdag giver hinanden skulderklap eller kritik, så er disse små gestus ofte usynlige for et større publikum." (Mehlsen 26:2019) Når vi skriver på hinandens Facebook væg, er det ikke kun modtageren der ser det, der skrives, det gør modtagerens venner også de har mulighed for at reagere på afsenderens besked og det giver en anden synlighed, end hvis det var offline, hvor handlingen vil være usynlig for modtagerens vennekreds. De sociale normer regulerer vores adfærd både når vi er offline og online. De kan opdeles i to kategorier "du bør" normer, hvor det handler om etikette og gøre det rigtige ved eksempelvis at have god bordskik og tale pænt til hinanden. Den anden kategori er "sådan er det bare" normer, hvor det handler om at det vi tænker og gør som anses for at være det normale, det kan eksempelvis være at have en profil på Facebook. Mehlsen og Hendricks påpeger at det er vigtigt at huske på at normerne hele tiden ændrer sig, for det meste sker det problemfrit, men der kan opstå problemer hvis normerne skrider i en uhensigtsmæssig retning, hvor ikke alle er gradvis indstillet i at ændre normen. "En måde at betragte normer på er som selvforstærkende løsninger på gentagne koordinationsproblemer." (Mehlsen27:2019) I praksis vil det svare til at hvis man ønsker en tillykke med fødselsdagen på Facebook, er normen at modtageren reagerer på lykønskningen, ved at

modtageren får afsenderes tilkendegivelse på at beskeden er blevet set af modtageren og giver afsender en vished om at modtageren er klar over at man ikke har glemt vedkommendes fødselsdag. Når normen uhensigtsmæssigt skrider kan det ses i tonen på nettet, særligt ved opslag fra nyhedsmedierne som TV2 og DR1, hvor folk meget hurtigt går ind og kritiserer andres holdninger og eksempelvis bliver personlige eller kritiserer deres måde at stave på: "At forstå hvad fællesviden er, hvad normer er, og hvordan de etableres, er i sig selv en vigtig indsigt, der kan være med til at udstikke retningslinjerne for bæredygtig adfærd over os selv og verden omkring os." (Mehlsen 28:2019) Med vores brug af de sociale medier har vi fået en digital identitet, hvor meget af vores kommunikation er ansigtsløs, det at vi ikke altid har ansigt eller øjenkontakt på dem vi snakker med giver en ny form for problemer: "Der kan nemt opstå normer om, at det er ok at sende hadefulde beskeder eller dele intime billeder, og det er let hoppe med på en shitstorm." (Mehlsen 43:2019) Når der oprettes en profil på Facebook er det Facebook som ejer ens profil ikke en selv. Du mister rettighederne til dit digitale jeg, hvor dine billeder, tekster, likes og netværk ejes af Facebook: "Udbyderen af platformen leverer serverpladsen, skaber infrastrukturen, styrer trafikken, bestemmer hvilken skabelon du kan præsentere dig selv i, og i sidste ende hvad du kan tillade dig at præsentere, hvordan og ikke mindst for hvem." (Mehlsen 49:2019) Den teknologi Facebook anvender er ikke neutral, for de benytter sig af algoritmer til at rangerer informationer, som er mest populære blandt de andre brugere. Det tilpasses ikke efter din identitet, vi har en mere fast identitet på Facebook, så selvom vi udvikler os gennem hele livet, sker der ikke de store ændringer online: "Selvom jeg sletter de 'sjove' festbilleder fra min profil og sletter kommentarer, efterlader jeg dog spor, som kan klæbe til mit digitale jeg i årevis. Det digitale viskelæder er endnu ikke opfundet." (Mehlsen 50:2019) Profiler på Instagram giver ligeledes mulighed for en bestemt identitet, samt mulighed for at tjene penge på likes, hvis en profil har mange synes godt om og følgere, har de stor social kapital. Det gør profilen interessant for firmaer at indgå aftaler med brugeren til at vise sig med deres produkter, en økonomisk gevinst for både brugeren og firmaerne. Men hvis firmaet eller brugere kommer i modvind og får negativ omtale, kan det skade begge parter og fører til et ophør af samarbejdet. Ved at have en profil på de sociale medier er du dit eget medie, hvor du kan dele og skrive hvad du vil indenfor de sociale mediers retningslinjer.

Hadbeskeder.

Der er flere måder at kommunikerer på når vi er online. Det er blevet nemmere at tage kontakt til gamle barndomsvenner, tidligere kollegaer eller kendte mennesker. Rigtig mange kendte mennesker har profiler på de sociale medier, hvor de laderes deres fans, presse med videre få et indblik i deres liv. Her kan folks så skrive positive beskeder, men også hadbeskeder, der kan være meget grænseoverskridende, truende og i flere tilfælde kriminelt:

”Med eksplosionen af smartphones og sociale medier er hate speech og den hårde tone på nettet blevet et tilbagevendende tema i den offentlige debat. Vejen fra vrede til ytring bliver kortere, når kommunikationen foregår via skærme, og afsender og modtager ikke er i samme rum ansigt til ansigt” (Mehlsen 56:2019)

Smartphones har skabt en tilgængelighed til de sociale medier, der gør at kommunikationen kan ske på få sekunder. Det giver mulighed for hurtigt at sende beskeder ud til fremmede eller ens omgangskreds i et tempo, hvor afsender eksempelvis ikke altid har afreageret på noget der tidligere er sket for vedkommende, det kan både være positivt eller negativt eller vedkommende kan være fuld. Det giver en øget risici for at afsender ’bider hovedet’ af den første han/hun ser på de sociale medier og henvender sig på en grov måde, provokerer eller på anden måde ønsker at såre en tilfældig modtager: ”Det er børn, unge som ældre, der kan finde på at ytre hadefulde beskeder-formentlig uden viden om, at de begår en kriminel handling.” Mehlsen 57:2019) Den ansigtsløse kommunikations form giver udfordringer, for vi er mere usikre i vores kommunikation online end offline. Når vi er offline kan vi se hinanden i øjnene, tyde kropssprog, vores måde at tale på, hvordan vores tonefald er, er modparten i dårlig eller godt humør? Eller bruger vedkommende humor i sine udtalelser. Disse værktøjer er svære at bruge online i skriftsproget, ved folk vi kender rigtig godt kan man oftest pejle sig ind på om afsender er glad, sur, ked af det eller anvender humor eller ironi. Vi kan også se på afsenders brug af billeder, emojis, eller memes for at få en indikation på hvad retning samtalen bevæger sig: ”På nettet og på de sociale medier er flertallet af interaktioner mellem mennesker enten skrift – eller emoji-baseret og det gør ’live’ koordineringen mere vanskeligt. Der er meget mindre fællesviden” (Mehlsen 58:2019) Flere grupper på Facebook har lavet retningslinjer for god ro og orden, for at bevare den gode tone i gruppen.

Jeanette Ottesen har efter udgivelsen af bogen *Fri*, modtaget rigtig mange grimme beskeder der varierer i graden fra hadbeskeder, mobning til indirekte og direkte trusler. Eftersom de sociale

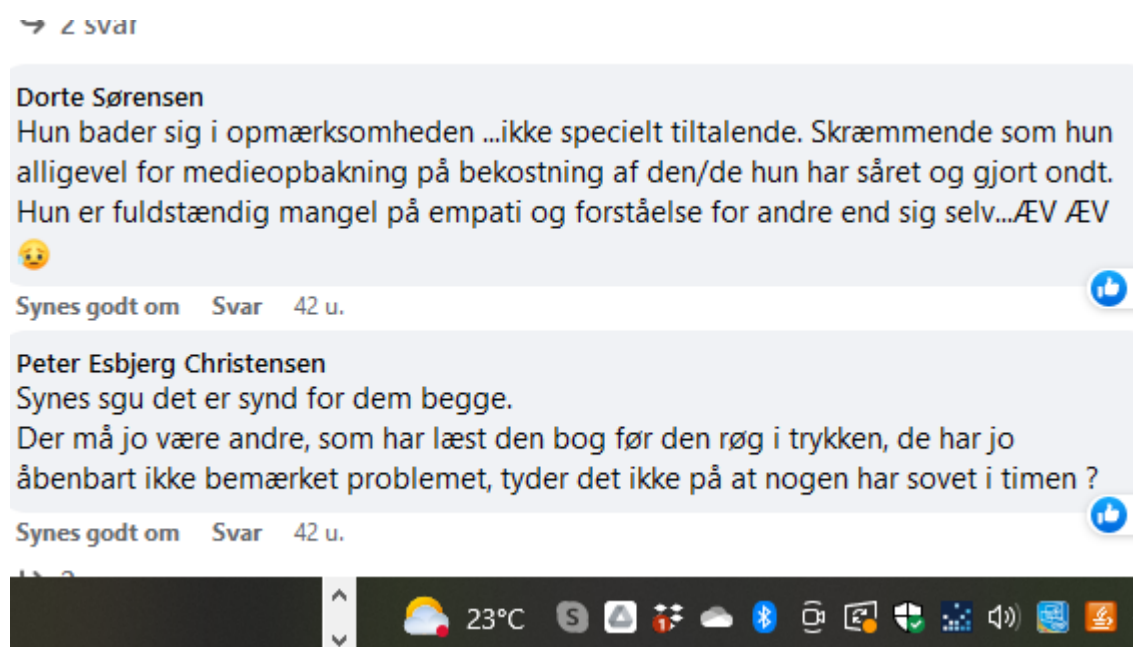
medier er et levende platform, hvor Ottesen selv kan styre hvad hun deler med omverden og har mulighed for at slette indhold der ligger på hendes Facebook side og Instagram side. Det gør det vanskeligt at vise og anvende alle relevante beskeder, da Ottesen løbende har slettet dem, særligt dem der kom i starten af udgivelsesdatoen findes ikke længere, men der ligger enkelte der er kommet til senere. Beskederne ligger frit tilgængelig på både Facebook og Instagram.

Figur a. hentet på Facebook 8/11-22

Figur b, hentet på Facebook 8/11-22

Figur c, hentet på Facebook 8/11-22

Den første figur, viser en direkte hadbesked til Ottesen, afsenderen sammenligner Ottesen og Friis, der er ingen tvivl om at sympatien er rettet mod Friis. Ottesens handlinger får afsenderen til at udskamme hende og skælder hende ud med ordene Føj!, smagløs og beskylder Ottesen for at være en linselus. Afsenderens reaktion giver indtryk af hun er forarget over Ottesens opførsel og forsvarer Friis. Figur b er indirekte hadbesked, afsenderen bruger en vred emoji efter sin udtalelse og anklager indirekte Ottesen for at være opmærksomhedssøgende, seks andre har valgt at like afsenderens udtalelse. Det indikere en enighed med afsenderen. I figur c flyttes fokus fra Ottesen til forlaget og anklager dem for at have sovet i timen, afsenderens besked er ikke en hadbesked, men en kritisk besked rettet mod forlaget. Afsenderen har sympati med både Friis og Ottesen, selvom han ikke nævner dem ved navn, er hele konteksten og kommentarsporet rettet mod Friis og Ottesen og giver det kollektive crowd en fælles forståelse af emnet.

Shitstorm VS Candystorm.

Brugerne kan påvirke hinanden på de sociale medier både negativt og positivt, shitstormen bæres af de negative følelser. Men historie kan ligeledes bæres af positive følelser som glæde, ros og

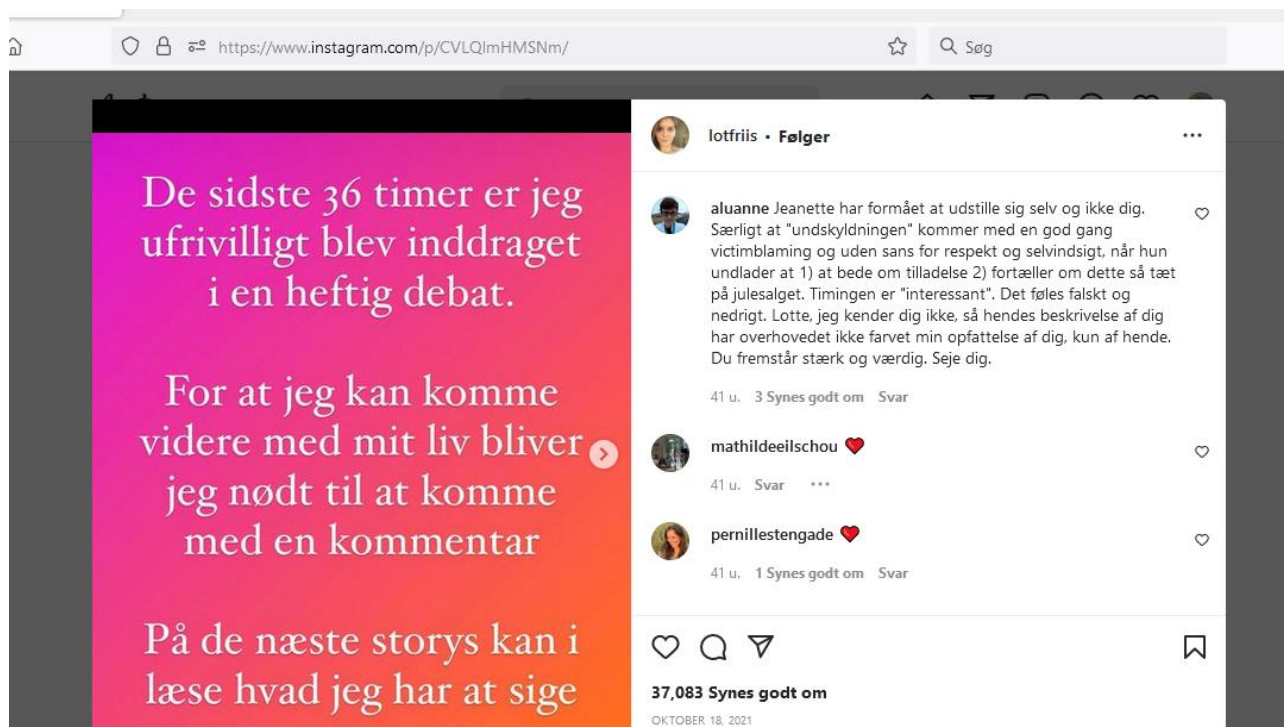
anerkendelse og blive til en candystorm, der giver positiv respons til en eller nogen. En candystorm kan i nogle tilfælde blive til en shitstorm og omvendt. Eksempelvis hvis en kunde bevidst vil ødelægge en butiks omdømme, men ikke har bevis eller ret i sin anklage, kan shitstormen ramme kunden, der er afsender mens den påtænkte modtager kan ende i en candystorm.

Imens medierne får dannet optakten til en shitstorm rettet mod Ottesen, forsætter shitstormen på de sociale medier imod Ottesen. Samtidig opstår der en candystorm mod Friis, der oplever stor opbakning på Instagram fra sine følgere.

Figur d, hentet på Instagram Lotte Friis profil 8/11-22

Figur d illustrere Lotte Friis følgere der sender hjerte emoji efter hende, de udtrykker ved hjælp af emoji sympati med hende og tager hendes parti, en enkelt udtrykker sig verbalt og tilkendegiver sin støtte til Friis og samtidig fortæller hende at Ottesen er et forfærdeligt menneske. Konteksten er kendt blandt denne affektive crowds, hvor de der udtrykker sig i kommentarsporet er klar over

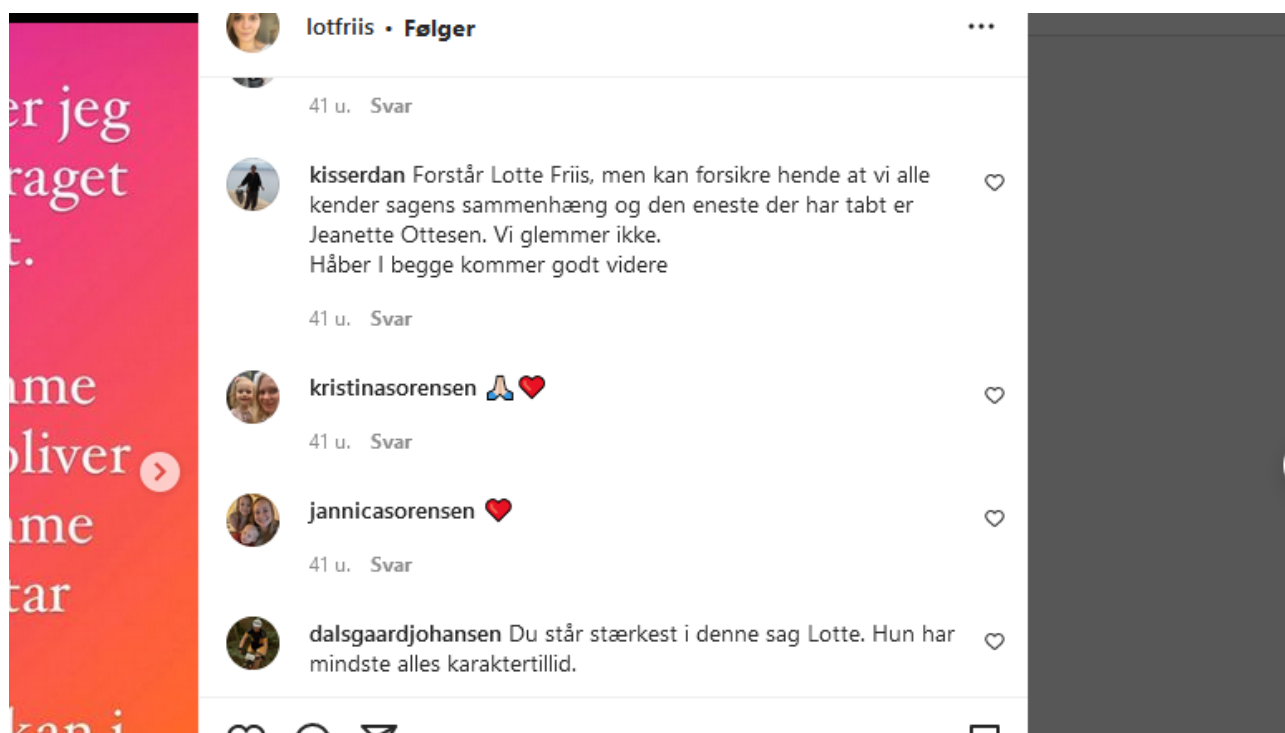

Figur e, hentet Instagram Lotte Friis profil 8/11-22

hvad Friis taler om i sin story, og følgerne der ikke nævner Ottesen ved navn, samt bruger flere emoji end følgerne gør på Ottesens opslag, der har væsentlig flere verbale beskeder i næsten alle udgaver. Friis opslag har fået 37,083 synes godt om, der er tale om rigtig mange følgere der viser de har set Friis opslag og tilkendegiver deres støtte til hende.

Her vælger en af følgerne at sætter flere ord på hele situationen, afsenderen viser sin sympati til Friis og samtidig forklarer at Ottesens handlinger ikke er i orden og gennemgår flere problematikker ved Ottesens ageren. Afsenderen kender ikke Friis men har alligevel behov for at lade hende vide at det hun har været udsat for ikke er i orden, ligesom afsenderen forsøger at berolige Friis med at de udtalelser Ottesen er kommet med om Friis, ikke har betydning for den måde vedkommende opfatter Friis på. Friis frygter at konsekvensen af Ottesen bog er at danskerne vil huske hende som

mobbeoffer og ikke for sin svømmekarriere og de medaljer hun har vundet for Danmark. Dermed viser afsenderen at vedkommende har sat sig ind i sagen og forsøger at berolige hende.

Figur f, hentet på Instagram Lotte Friis profil 8/11-22

Følgerne giver flere tilkendegivelser på at Friis ikke har gjort noget galt, men Ottesen der er skurken i historien. En enkelt følger vælger at udtrykke sit støtte med et kollektivt vi der indikerer at alle er enige med Friis og kender den rette sammenhæng.

Polarisering.

På de sociale medier har hver profil et talerør der når ud til mere end ens venner, familier og kollegaer. Det når ud i et offentligt rum, hvor alle andre profiler kan forholde sig og regerer på det den enkelte foretager sig. Men brugerne har en tendens til at søge efter ligesindede, både i de forskellige grupper på Facebook, men også i hvilke profiler og nyhedsmedier den enkelte følger, hvis Jens Hansen interesserer sig for fodboldklubben Brøndby vil han højst sandsynlig like deres Facebook side og Instagrams med flere. Han vil ikke følge med i andre Fodboldklubbers sider, men i stedet diskutere kampene med Brøndby fansene. Der opstår polarisering når vi søger ligesindede og udveksler meninger med dem, frem for dem der ikke interesserer sig for det samme emne. I eksemplet med Brøndby er det gruppepolarisering idet, de er mange samlet om det samme emne, hvor de kan påvirke hinandens holdninger. Ved gruppepolarisering kan der være få der har en

markant anden holdning, hvor andre kan være at være enige med dem udadtil. Men inderst inde er imod, offentlig erklærer de sig enige med de andre af frygt for at stå uden for gruppen og det den står for. Medlemmerne vil hele tiden forsøge at indordne sig efter det de tror gruppen mener.

Denne søgen efter bekræftelse i gruppen gør at det enkelte medlem tror at alle er enige, selvom det måske kun er nogle enkelte dominerende medlemmer der har den holdning: "Polarisering er snarere et resultat af informationsselektion, hvor man sorterer meget kraftigt i de informationer, man får fra forskellige mennesker og kilder. Den information, man vælger at tage til sig, er farvet af det standpunkt, man i forvejen har – det kaldes udvælgelsesbias." (Mehlsen 169:2019)

De beskeder der findes på kommentarsporet ved Jeanette Ottesens Facebook profil og på Lotte Friis Instagram profil, viser at selvom de fleste af følgerne ikke kommunikerer direkte med hinanden, så taler de stadig ind i den samme kontekst. Ved de fleste beskeder kommunikeres der med emoji eller likes på det andre har skrevet, eller skriver en overordnet kommentar der retter sig mod alle dem der har skrevet, det er ikke en til en.

Figur g, hentet på Facebook Jeanette Ottesens profil 8/11-22

Her begynder nogle brugere at forsvare Ottesen og forsøger at lukke debatten ned og spørger overordnet ind til om de andre der kommenterer har læst bogen eller bare kritiserer fordi de kan,

en anden vælger at udtrykke sig gennem et billede der viser vedkommende kun er her for underholdnings skyld, det tyder på vedkommende har underhold af at læse de andres kommentarer, men ellers ikke ønsker selv at deltage i debatten. En tredje bruger påpeger at Ottesen har undskyldt flere gange og spørger retorisk, hvor mange gange Ottesen skal undskylde før det er godt nok. En indikator på at stemningen ændre sig blandt dem der skriver i kommentarsporet, hvor der dukker flere beskeder op der synes sagen har kørt og fyldt længe nok og efterhånden må være uddebatteret.

Figur h, hentet på Facebook Jeanette Ottensens profil 8/11-

22

Folks reaktioner går overvejende på at Ottesen ikke undskylder, men mobber videre, forvirring over hvordan bogen overhovedet er blevet udgivet i den form som der i. Flere beskeder har fået reaktioner og likes der tilkendegiver en enighed med det afsenderen skriver. Men der forekommer ikke en direkte smitte mellem brugerne, der opildnes til at boykotte bogen, brænde den eller lade være med at læse den. i figur h udtrykker første afsender er meget aggressiv i sin besked, hun anvender blokbogstaver og er meget insisterende på at fortælle sin personlige mening om sagen til Ottesen. Ottensens handlinger påpeger hun er modbydelige og afsender har helt mistet sympatien med hende og kalder Ottesen for damen, det må i denne kontekst ikke være ment som noget

positivt. Den sidste del af beskeden henvender sig direkte til Lotte Friis, men er skrevet på Jeanette Ottesens profil. Seksten personer liker beskeden mens der er kommet 6 direkte svar til afsenders besked. Ottesen har ikke besvaret nogle af disse beskeder, men har ved flere af sine opslag efter shitstormen, ændrede indstillingerne, så det er begrænset hvor mange der kan kommentere på hendes opslag (se figur a). Det tyder på at der har været mange beskeder omkring Ottesens bog og person, siden hun vælger at begrænse muligheden for at skrive direkte til sig. I figur h er den anden afsender meget rystet og kritisk over for folkekommissionen, som han mener er bygget op af kolort, han forsvarer Ottesen og påpeger hun har forsøgt at undskylde og tage ansvar for sine handlinger, men det åbenbart får folkekommissionen til at skride op at Ottesen er nederdrægtig og ækel. Han slutter af med at konstatere at folks opførsel er vanvid, elleve personer har valgt at give opslaget like og grine emoji, hvilket tyder på enighed med afsender og morskab over hans reaktion på kommentarerne på opslaget. Tredje afsender mener ligesom mange andre at bogen bør trækkes tilbage, hun konstaterer at Ottesen har fået rigelig med taletid og anvender en abe emoji der holder sig for munden, toogtyve har liket opslaget og indikerer at flere mener at det eneste rigtige der er at gøre er at tilbagetrække bogen. Den sidste afsender konstaterer at hvis Ottesen var en mand vil shitstormen havde været meget større, udtalelsen kan opfattes tvetydig, fordi det kræver en vis kendskab til personen for at vurdere om person i dette tilfælde er alvorlig eller er ironisk. Afsenderens postulat er at fordi Ottesen er kvinde, bliver hun ikke dømt nær så hårdt, som hvis hun var en mand. Det kan opfattes til en diskussion hen imod #Metoo bølgen og den voldsomme debat der har været, hvor der har været diskuteret hvordan særligt mænds rolle har været forkert over for det modsatte køn. Afsenders udtalelse kan være en stikpille til den debat, eller en ironisk kommentar for at vise hvor heldig hun er at hun ikke er mand, eller være afsenders alvorlige kommentar til reaktionerne på debatten og Ottesen.

Trusler.

Jeanette Ottesen har som tidligere nævnt været inde og slette i beskederne hun har modtaget, men der findes stadig enkelte derinde der er grove i den måde de henvender sig til Ottesen på.

Figur i, hentet på Facebook Jeanette Ottensens profil 8/11-22

Første afsender kommer med en direkte trussel til Ottensen om hun skulle have en røvfuld, afsenders sprog er aggressivt og mobbende. Afsender anklager Ottensen for at være snotdum for at udlevere sit mobbeoffer, hun ingen empati har. Der findes mange beskeder der mobber Ottensen, både for hendes udseende, intelligens – eller manglende på samme, opførsel og mobbe videre.

Figur j, hentet på Facebook Jeanette Ottensens profil 8/11-22

Der tegner sig et billede af flere forskellige grupper, som brugerne der kommenterer på Ottensens Facebook profil. Der er en gruppe der mobber hende, der direkte mobber hende i figur j mener den nederste afsender at hun ligner en mand. En anden gruppe skælder hende ud og udskammer hende, en tredje gruppe mener hendes bog skal boykottes eller brændes, en fjerde gruppe mener at hun bør donere pengene fra bogen til Lotte Friis, eller en mobbeorganisation. Den sidste gruppe forsvare Ottesen og retter kritik mod dem der skriver på Ottensens profil, hvor de anklager dem for at mobbe videre og være dobbeltmoraliske.

Den affordances der findes på Ottensens profil afspejler at der opstår forskellige relationer. Relationerne mellem Ottesen og brugerne bliver begrænset fra shitstormen starter til et ukendt tidspunkt i den, hvor Ottesen begrænser folks mulighed for at kommentere på sine opslag. Der er relationer mellem brugerne, der enten kommunikerer med hinanden, enten verbalt eller gennem emoji. Den attunement der findes mellem beskederne er der mange brugere der stemmer med hinanden, det ses blandt andet på enkelte beskeder har fået flere emoji og likes fra de andre.

Retningsgiveren har ændret sig, i flere af beskederne giver folk udtryk for at de har mistet tilliden eller empatien med Ottesen, deres syn af hende har ændret sig ret negativt. Mens Friis bliver ramt

af en candystorm og en forsikring om at deres syn på hende, ikke ændrer sig på grund af Ottenses bog.

Spørgeskema.

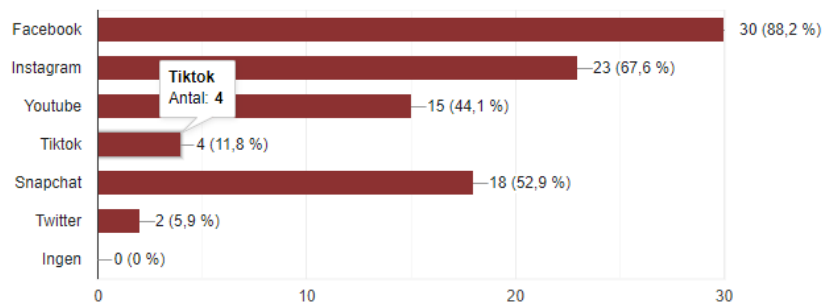
I mit forarbejde efter respondenter til feltarbejdet, opdagede jeg at dem jeg snakkede med ikke rigtig kunne huske sagen omkring Jeanette Ottesen og den efterfølgende shitstorm. Derfor valgte jeg at ligge en anden strategi for spørgeskemaet, hvor jeg i stedet for Jeanette Ottesen undersøger vores sprog og især tonen på de sociale medier. Jeg ønsker at undersøge hvordan andre opfatter tonen på de sociale medier, spørgeskemaet har været aktiv i flere måneder, men har desværre ikke fået så mange

respondenter, det blev kun til 34 besvarelser. De giver dog en lille indikator på hvordan de synes tonen er på de sociale medier og fortæller lidt om hvilke platforme de selv anvender.

Hvilke sociale medier anvender du?

34 svar

 Kopier

Hvordan synes du tonen er på de sociale medier?

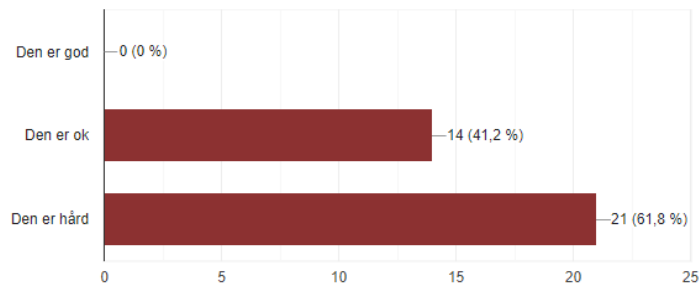
 Kopier

I spørgeskemaet starter jeg ud med at undersøge hvilke sociale medier de forskellige respondenter anvender. I Figur 1 ses i top 3 at 30 ud af 34 anvender Facebook, Instagram anvendes af 23 ud af 34 og snapchat har 16 ud af 34 brugere. I bunden ligger Tiktok med 4 brugere og Twitter med 2.

Figur 2 viser at over halvdelen finder tonen på de sociale medier for hård. Det tilkendes af 21 ud af 34. Ingen finder den god, mens 14 ud af 34 finder den ok. Det forventes at de svar

Hvordan synes du tonen er på de sociale medier?
34 svar

Kopier

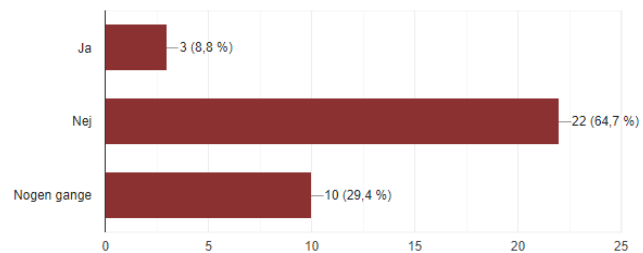

respondenterne kommer med er ud fra den erfaring de har med de sociale medier de anvender mest. Det tyder på at respondenterne der mest anvender Facebook, Instagram og Snapchat finder tonen for hård på netop de sociale medier de anvender mest.

Det tyder på i svarene i figur 3, at respondenterne påvirkes af tonen på de sociale medier, kun 3 svarer at de aktivt deltager i debatter og diskussioner, mens størstedelen 22 slet ikke gør det. Mens 10 gør det en gang i mellem. Der skal tages højde for at der kan være andre årsager end selve tonen på de sociale medier, der afholder folk fra at diskutere.

Deltager du selv aktivt i debatter og diskussioner på de sociale medier?
34 svar

Kopier

Forhindrer tonen på de sociale medier dig fra at deltage i diskussioner?

Kopier

Det ses i
 hvor at 8
 svarer at de
 aldrig
 deltager i
 debatter
 eller

diskussioner, hvilket kan indikerer
 at der er andre årsager. 10 svarer
 ja til at det forhindre dem i at
 diskuterer, 6 mener ikke det har
 nogen indflydelse, og 12 at det gør
 det nogle gange. Overordnet viser
 figuren at respondenterne ikke er
 så skræmt at tonen på de sociale
 medier, for den forhindre ikke alle
 i at deltage, selvom det overordnet set med ja siden og nogle gange er over halvdelen 22 der føler
 sig forhindret i det.

Har du ideer til hvordan tonen kan forbedres?

16 svar

Mere tydelig information om at sociale medier i princippet er en 1:1 erstatning af det offentlige rum. De fleste ville ikke sige ting i virkeligheden, som de gør på sociale medier...

At de sociale medier selv tager et ansvar i at holde øje med, hvad folk skriver. Der mangler retningslinjer for at undgå sexismen, racisme, homofobi osv. der florerer alt for meget.

Jeg ved ikke, hvad man skulle kunne gøre. Helt klart en idé at starte i folkeskolen.

I og med at jeg er på flere SoMe (FB, IG, TikTok, Snapchat og YT), så synes jeg faktisk at den værste tone kan findes på FB - som jo de senere år har flest voksne aktive brugere. Generelt synes jeg egentlig, at den bedste, mest positive og støttende tone findes i TikToks kommentarspor - hvilken jo er domineret af unge brugere.

Derfor ved jeg ikke, om problemet skal løses i folkeskolen, da det er voksne mennesker, der er problemet.

Figur 5a viser respondenternes bud på hvordan tonen kan forbedres, det tyder på at respondenterne savner en form for digital opdragelse, hvor nogen mener at der skal oplyses om det allerede i folkeskolen, mens en anden påpeger at det er mest voksne han/hun oplever der ikke kan holde den gode tone. Der er udbredt uenighed om problemet skal løses i folkeskolen med en form for digital dannelse i takt og tone på de sociale medier, eller det er op til den enkelte selv.

I figur 5b, mener flere at det virker som et uløseligt problem, blandt andet fordi folk kan være anonyme, eller til dels være det. En mener man bare kan blokere vedkommende, mens en savner hurtigere respons fra det sociale medie når en kommentar bliver anmeldt til dem.

I figur 5c påpeges det at medierne allerede har diskuteret problematikken i forbindelse med X-Faktor på TV2, hvor de har forsøgt at komme de negative kommentarer til livs. Men overordnet virker respondenterne ikke til at tro at tonen vil ændre sig væsentligt, men måske kunne forebygge det i folkeskolen, så de næste generationer taler pænere, eller bliver mere bevidste om deres sprogbrug.

Figur 6 skal respondenterne vælge hvilken gruppe der opfører sig værst på de sociale medier. 50 procent mener det er de voksne der er det største problem. 17 procent ved det ikke og har sandsynligvis ikke tænkt nærmere over det, mens 8 procent synes pensionisterne er grove. Det tegner et billede af at respondenterne finder de voksne inklusiv pensionisterne til at være dem der har sværest ved at tale ordentlig til andre.

Har du ideer til hvordan tonen kan forbedres?

16 svar

Tror desværre det er svært da det er nemt at "gemme" sig bag skærmen.

Det bliver en umulig opgave. Der vil altid være nogle der skriver grimt. Mon ikke bare man skulle ignorere dem ellers er man jo ikke bedre selv

Tonen starter hos en selv.

Tror ikke den kan.

Kan den ikke.

Aner det simpelthen ikke - Alt for "nemt" da du er forholdsvis anonym

Blokeres hvis man ikke kan holde en sober tone.

Når man anmelder en kommentar, så skal dem der tjekker, slå hårde ned på det.

Mennesket skal bare huske at tale ordentligt til hinanden også selv om man er uenige

Blokeres hvis man ikke kan holde en sober tone.

Når man anmelder en kommentar, så skal dem der tjekker, slå hårde ned på det.

Mennesket skal bare huske at tale ordentligt til hinanden også selv om man er uenige

Svært spørgsmål - censur eller redigering, hvor går grænsen?

Det er svært at forestille sig, hvordan tones skulle kunne forbedres, i og med at jeg som oftest ser, at det er voksne mennesker, der deler i de offentlige debatter - og dermed bryde den gode tone. Jeg synes klart, at det er noget, som man kan have fokus på i folkeskolen for forhåbentligt at kunne forebygge.

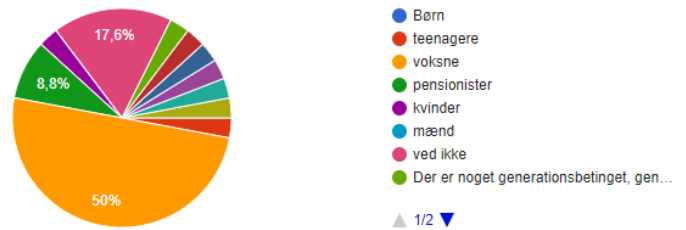
Man har jo allerede set tv-programmer omkring den gode tone, og ligeledes blev det i 2021 også meget debatteret og belyst i programmet x-factor. Dét at påtale noget kan forhåbentlig forbedre det.

Tror ikke det kan lade sig gøre

Synes du nogle gruppe er værre i deres sprog end andre?

Kopier

34 svar

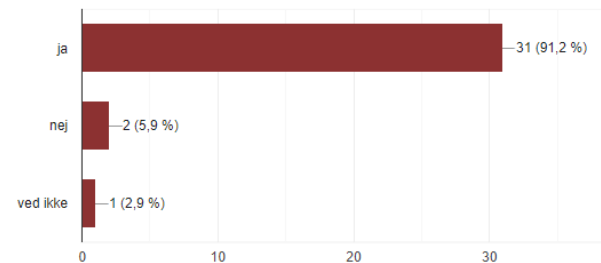
Synes du skolerne skal undervise i hvordan man udtrykker sig bedst på de sociale medier?

Kopier

34 svar

Synes du skolerne skal undervise i hvordan man udtrykker sig bedst på de sociale medier?

34 svar

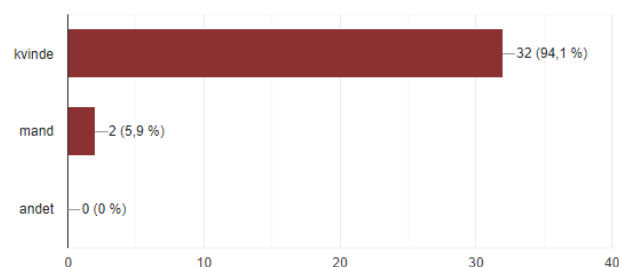
Figur 7 viser at størstedelen hele 91 procent mener at folkeskolen skal inddrages i håndteringen af de sociale medier, mens 5,9 procent siger nej. Selvom de tidligere svar viser at respondenterne mener at de voksne er hovedårsagen til den dårlige stemning, ønsker de alligevel at folkeskolen bliver inddraget i en form for forebyggelse.

Figur 8 viser at 94,1 procent af respondenterne er kvinder og 5,9 procent er mænd der har besvaret spørgeskemaet. Ud fra tallene er det svært at konkludere hvor meget respondenternes køn har haft indflydelse på deres svar.

Hvilke køn identificerer du dig som?

34 svar

Kopier

Hvilken aldersgruppe tilhører du?

Kopier

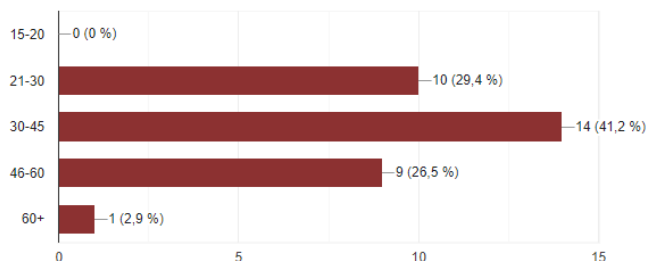
Figur 9 viser respondenternes alder, hvor næsten halvdelen 41,2 procent er mellem 30-45 år, 29,4 procent er mellem 21-30 år og 26,5 procent er mellem 46-60 år, 2,9 procent er over 60 år. Aldersmæssigt er de 34 respondent bredt repræsenteret i undersøgelsen, mange af dem tilhører de grupper, hvor de selv udpeger dem der har den dårligste tone på de sociale medier.

Spørgsmål Svar 34 Indstillinger

Hvilken aldersgruppe tilhører du?

34 svar

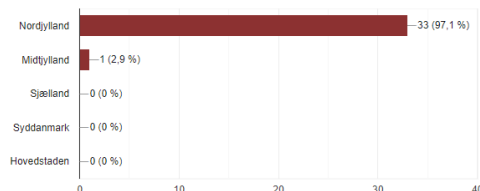
Kopier

Hvilken region bor du i?

34 svar

Kopi

Hvad er dit uddannelsesniveau?

Kopi

Det lille billede figur 10 viser at næsten alle respondenter er bosiddende i Nordjylland, en enkelt er bosat i Midtjylland. Svarene kan ikke give nogen indikator på hvad de forskellige regioners holdninger. Men kun vise at de nordjyske respondenter er lidt blandet i deres mening om hvordan tonen på de sociale medier kan løses, men er ellers ret enige.

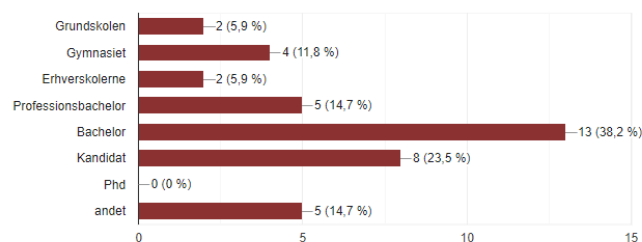
Den sidste figur 11 ser på hvilke

uddannelsesniveau respondenterne har, 38,2 procent har en bachelor, mens 23,5 procent har en kandidat, 14,7 procent har svaret andet, 11,8 procent har eller går på gymnasiet. Overordnet har størstedelen af respondenterne gået på en boglig og eller akademisk uddannelse, de har fra

middel til højere uddannelsesniveau. 5,9 procent er fra erhvervsskolerne. Undersøgelsens respondenter kan nogenlunde konkluderes at være overvejende nordjyske kvinde, der har en middel til højere uddannelse der mener at ansvaret for den dårlige tone tilhører deres egne aldersgrupper samt pensionisterne. Der er større uenighed om problemet kan løses eller om man bare skal affinde sig med at hvis tonen bliver for hård kan man blokere vedkommende eller anmelde kommentaren. Ligesom der kan konkluderes at ikke alle er lige begejstret for at diskutere på de sociale medier, mens flere tilkendegiver at tonen forhindrer dem i at diskutere.

Hvad er dit uddannelsesniveau?

34 svar

Er der en voksen til stede?

Mens shitstormen bølger gennem medielandskabet, virker det til at Gyldendal, Jeanette Ottesen og Aleksandar Josevski ikke på nogen måde havde forestillet sig at bogen, vil modtage så hård en kritik som den gør. Der virker ikke til at være nogen plan b for håndtering af kritikken eller rådgive Jeanette Ottesen. Den kommende bogturne blev aflyst hurtigt og Ottesen valgte meget hurtigt at takke nej til at blive interviewet yderligere end dem hun kom med før sin undskyldning på Instagram som endte med at blive en forklaring og undskyldning for den undskyldning hun mente hun allerede havde givet i bogen til Lotte Friis.

I bagklogskabets klare lys.

Niels Overgaard er medie-og kommunikationschef hos Gyldendal, han har været med til at udgive *Fri* og vil ønske at han og Gyldendal havde opfanget problematikken i det stærkt kritiserede kapitel om Lotte Friis, til Podcasten *Budskab* udtaler han: " "Vi er jo medafsendere, vi er jo afsendere af denne her bog. Og når noget bliver misforstået som det modsatte af det, det er ment, så er der jo ikke nogen rettænkende mennesker, som ikke ville ærgre sig over, at de formuleringer ikke var lidt anderledes. Det ville da være bizart at påstå andet," siger han." (Nyhus: 28 oktober 2021) Marie Nyhus har i sin artikel "Gyldendal-chef efter mobbestorm: Vi ville ønske, vi havde fanget det." (28

oktober 2021) i Journalisten.dk set nærmere på sagen og særligt det omdiskuterede kapitel der videremobber Lotte Friis, der selv giver udtryk for at hun er ked af at være en del af bogen. Niels Overgaard forsvarer, at kapitels hensigt ikke er at mobbe Lotte Friis, men at det er modtagerne der misforstår Jeanette Ottesens hensigt: " "Der er ikke nogen, hverken dem, der har skrevet bogen eller redigeret bogen, som har været på redaktionen eller i presseafdelingen eller i marketing eller nogen som helst andre steder, som har ønsket, at det skulle kunne blive opfattet på den måde. Og hvis vi havde fanget det, så havde vi selvfølgelig gjort det om," siger han." (Nyhus 28 oktober 2021) Overgaard undskylder ikke for ordlyden kun at den kan misforstås.

Gyldendals forlagschef på nonfiction Michael Jannerup vælger at forsvarer bogen ved at forklare bogens genre og mener ikke der er grundlag for at undskylde Jeanettes Ottesens erindring: " "Erindringsgenren er jo ikke en genre, der kræver forelæggelse, ligesom journalistik. Det er en erindringsgenre, så det er Jeanettes version af tingene. Det er Jeanettes oplevelse af en situation, hvor Lotte også er til stede," har han blandt andet sagt i et interview til [Politiken](#), hvor han også ærgrer sig over, at "bogen ikke er blevet modtaget i den ånd, som det var tænkt fra Jeanettes side". " (Nyhus 28 oktober 2021) Jannerup mener at genren alene gør at der ikke behøver at komme en undskyldning til Lotte Friis, for det er op til Ottesens selv at udvælge sine erindringer også de dele der omhandler andre. Samtidig understreger Niels Overgaard at Gyldendal ikke skal lade sig påvirke af omverden til hvordan de redigere de værker de udgiver: " "Vi har jo prøvet at lægge en linje, som gør, at vi stadig kan være publicister og rent faktisk udkomme med bøger uden at lade os redigere af omverdenen," siger han og tilføjer, at Gyldendal som publicister ikke kan lade andre redigere deres værker. "Det sætter en farlig præcedens," siger han." (Nyhus 28 oktober 2021), han forklarer at når der laves boglanceringer sendes værket ud til en række medier, der læser det og udvælger nogle sider og laver en foromtale. I dette tilfælde har TV2 læst bogen og udvalgt siderne omkring Lotte Friis og fået det godkendt ved Gyldendal inden de lavede en artikel over værket. Gyldendal har vist på forhånd hvilke sider TV2 vil fokusere på og mener nu at de udvalgte sider kun har fået kritik fordi de er taget ud af deres kontekst: " Niels Overgaard mener ikke, at forlaget kunne have forudset, at afsnittene om mobning kunne udløse så stor en shitstorm, som de gjorde. De fremstår helt anderledes revet ud af kontekst end i bogens fulde sammenhæng, lyder det fra kommunikationschefen" (Nyhus 28 oktober 2021)

Der er flere faktorer der er skyld i Jeanette Ottenses shitstorm, Kurt Lassen fra Pov.international peger på Aleksandar Josevski og Jeanette Ottesen som et umage par, der ingen erfaring har med at skrive bøger. Men påpeger at det har Gyldendal og de burde have rådgivet dem bedre gennem hele processen:

"Aleksandar Josevski, der har skrevet den 33-årige svømmer Jeanette Ottenses selvbiografi *Fri*, er en erfaren og kompetent journalist. Men det er vist nok hans første bog. Heller ikke Jeanette Ottesen, der netop har stoppet svømmekarrieren og skal finde på noget nyt at lave, har skrevet en bog før." (Lassen 26/10-2021)

Lassen påpeger at kritikken af bogens form ikke kun hviler på Ottesen, Josevski har et medansvar for udfaldet: "Langt de fleste selvbiografier har en ghostwriter på. Eller dog et spøgelse, man som oftest kan se. "Skrevet i samarbejde med", "fortalt til" eller bare "Af..." På den vis kommer de også til at bære en del af ansvaret, og skal stå inde for indholdet, om end den portrætterede sædvanligvis har, hvad man på udgiversprog kalder "*final cut*" eller redigeringsret." (Lassen 26/10-2021)

Hvem sidder med sorteper?

Der virker til at være flere forklaringer og undskyldninger for at bogen får den modtagelse som den gør. Genren giver udfordringer, for Jeanette Ottesen udvælger selv, hvad offentligheden skal vide. Ligesom det heller ikke er muligt at faktatjekke samtlige oplysninger, men de episoder der involverer andre, kan give visse udfordringer fordi folk har oplevet situationerne forskelligt. Hele mobbesituationen er etisk og moralsk problematisk, for Ottesen udlevere Friis og træder sprogligt i spinaten, for det hun opfatter som en undskyldning bliver misforstået både af Friis, mobbeeksperter og den almene læsere:

Mobningen beskriver hun så i detaljer i biografien, fordi hun egentlig gerne vil sige undskyld for at have været en del af den. Hun overtog de facto Lotte Friis' egen fortælling, angivelige smerte og private råderet over udlægningen. Dermed fik Ottesen bogen og budskabet tilbage lige i masken, og måtte ud med endnu en undskyldning i en slags *catch 22* – der var ingen vej ud. (Lassen 26/10-2021).

Der er flere artikler og brugere på de sociale medier der har efterlyst Gyldendals rolle i sagen og en forklaring på at udgive bogen i den form den har. Gyldendal virker heller ikke til at være helgarderet

i at beskytte Ottesen da hun står midt i shitstormen, der rammer hende personligt hårdt:”Hun var dog tvunget til at gøre det selv, eller med rådgivning fra forlagsbaglandet, for Gyldendal eller andre forlag er ikke lige så gennemslagskraftige på sociale medier, som deres egne hovedpersoner i biografierne. Gyldendal har 38.000 følgere på Instagram, Jeanette Ottesen 84.000.” (Lassen 16/10-2021) Gyldendal ønsker heller ikke at påtage sig ansvaret for at bogen får den kritik den gør, ved at bortforklare det med misforståelser fra læsernes side. De erkender at hvis de havde vidst at dette vil blive udfaldet, havde de handlet anderledes.

I modsætning til Gyldendal gik Jeanette Ottesen efter en kort pause ud og forsvarede sig og endte med at give en uforbeholden undskyldning til Lotte Friis, der selv blev viklet ind i en historie hun ikke ønskede at være en del af.

Medierne var hurtige til at tegne et billede af Ottesen som skurken og kørte gennem flere medier en negativ kampagne mod Ottesen og driver tæt på karaktermord på hende. Ganske få medier dække selve problematikken omkring Ottesens udtalelser og hendes definition af hvad mobning egentlig er.

Ud fra de beskeder der er analyseret på de sociale medier og spørgeskemaet, tegner der sig et billede af det er mest kvinder der skælder ud og de er over 30. Der er før hørt fordomme om at dem der har det værste sprogbrug er de unge mennesker, der anklages for at være arrogante og tilsviner andre på de sociale medier. Men mit spørgeskema peger på en ældre befolkningsgruppe og flere af respondenterne giver udtryk for at de ikke altid har lyst til at deltage i debatten på sociale medier på grund af tonen. Der er dog delte meninger om, om det skal være noget skolerne underviser i og guider eleverne i hvordan man begår sig på de sociale medier.

Beskederne på Ottesens profil giver desværre et noget skævt billede, fordi hun har valgt at slette rigtig mange af beskederne. Men der tegner sig alligevel et mønster i dem der er tilbage, for brugerne kunne inddeles i flere grupper, hvor der viste sig at være flere der italesætter tonen i de beskeder Ottesen får. Selvom størstedelen er uenige med Ottesen forsvarede de hende alligevel og påpegede at hun havde undskyldt for sine handlinger og sagen derfor burde lukkes. Enkelte mænd bidrog også til debatten på de sociale medier, hvor de enten kritiserer Ottesen, mobber eller forsvarer hende. Men

i de beskeder jeg har undersøgt er det mest kvinderne der hidser sig op og belærer Ottesen om hendes fejl og mangler.

Ud fra min undersøgelse tyder Jeanette Ottenses problemer på dårlig rådgivning fra Gyldendal, for Ottesen har tydeligvis ingen erfaringer med at skrive bøger. Det er fornuftigt at hun allierer sig med en forfatter til at hjælpe sig, men hvor stor Aleksandar Josevski's rolle har været kendes ikke.

Mediernes dækning har i de fleste tilfælde gået efter manden og ikke bolden, der har været meget stor fokus på mobningen af Lotte Friis og diskussion om Ottenses undskyldning er en undskyldning eller mere en bortforklaring ved at ligge ansvaret over på Friis. Medierne har ikke fokuseret på de andre personer som Ottesen hænger ud i mindre pæne situationer eksempelvis kollegaen Pernille Blume og en meget fuld håndboldspiller Mikkel Hansen i en OL lejr.

Enkelte af de kommentarer der er skrevet til Ottesen på Facebook, har læst hendes bog og spørg ind til hvorfor hun ikke undskylder over for blandt andet Pernille Blume og Mikkel Hansen.

Flere af kommentarerne muntre sig med at bruge metaforer om Ottenses situation, hun er kommet på for dybt vand, hun er ude hvor hun ikke kan bunde, hvilket også er nogle metaforer medierne har benyttede om hele shitstormen.

Ottesen kom på for dybt vand, men kom på land igen, hun har ikke trukket bogen tilbage selvom flere har håbet at det vil ske, hun udtaler sig heller ikke om sagen mere og Aleksandar Josevski er også radiotavs.

Litteraturliste

Ahmed, Sara: *The Cultural Politics of Emotion*, Second Edition, Edinburgh University Press, 2014

Brinkmann, Svend og Kvale, Steinar: *Interview – Introduktion til et håndværk*, 2. udgave, Hans Reitzels Forlag, 2009

Christensen, Tanya Karoli & Bojsen-Møller, Marie (2019) "Sproglige virkemidler i indirekte trusler", i: 1. aug. 2019, 17. Møde om Udforskningen af Dansk Sprog, Aarhus: Aarhus Universitet, Bind 17. s. 207-226.

Creswell, John W.: *Research design – Qualitative, quantitative, and mixed methods approaches*, University of Nebraska- Lincoln, 2009

Hansen, Helle Rabøl: *Grundbog mod mobning*, Gyldendalske Boghandel, Nordisk Forlag A/S, København, 2005

Josevski, Aleksandar: *Jeanette Ottesen Fri*, Gyldendal, 2021

Kondrup, Johnny: *Levned og tolkninger. Studier i nordisk selvbiografi*, Odense Universitetsforlag, 1982

Kraglund, Rikke Andersen: "Karaktermord i 10érnes danske skønlitteratur" I Mønster, Louise (red) *Passage 85: Dansk litteratur i 2010érne*, Aarhus Universitetsforlag, 2021

Leonard, R. A.; Ford, J. E. R. & Christensen, T. K. (2017) "Forensic Linguistics: Applying the science of linguistics to issues of the law", i Hofstra Law Review. 45, s. 501-517.

Mehlsen, Camilla & Hendricks, Vincent F.: *Like Shitstorme, fake news, fear of missing out what's not to like?*, Center for Information og Boblestudier (CIBS), Københavns Universitet, 2019

Reestorff, Camilla Møhring og Stage, Carsten: *Medier og affekteori* I Laundsen, Palle Schantz og Svendsen, Erik (red): *Medieteorier*, Samfundslitteratur, 2018

Stounbjerg, Per: *Uro og urenhed. Studier i Strindbergs selvbiografiske prosa*, Aarhus Universitetsforlag og forfatteren, 2005

Internethenvísninger og sociale medier

Interview:

McKim, Joel: Massumi, Brian (2008). "'Of Microperception and Micropolitics. An Interview with Brian Massumi.'" *"Micropolitics: Exploring ethico-aesthetics"*. *Sænummer af Inflexions: A Journal for Research-Creation* 3. S. 1-20.

http://www.senselab.ca/inflexions/volume_3/node_i3/massumi_en_inflexions_vol03.html

Artikler.

Ekstrabladet, alle hentet til ekstra gennemsyn 3 august 2022.

<https://ekstrabladet.dk/underholdning/dkkendte/erkender-det-var-ulaekkert/9183324>

22 marts 2022 Siggie Staunsager

hentet 3 august 2022

https://ekstrabladet.dk/sport/anden_sport/svoemning/fjerner-passage-i-bog/8923716

Poul Ferdinand 22 oktober 2021

hentet 3 august 2022

<https://ekstrabladet.dk/underholdning/dkkendte/sexet-og-bizar-bog/8920453>

20 oktober 2021 af Baastrup, Søren, Ekstra Bladet

hentet 3 august 2022

<https://m.facebook.com/ekstrabladet/posts/10158904545263520>

https://ekstrabladet.dk/sport/anden_sport/svoemning/lotte-friis-taknemmelig-for-opbakning/8919778?fbclid=IwAR3xrnTR1jidraaxyRhGQvD14jflTyzZiWh4Nyr9yRzApmwyxHWm6x9mb-M

Anders Hoppe Thomassen 20 oktober 2021 ekstra bladet

hentet 3 august 2022

Politiken. Alle hentet til gennemsyn 3 august 2022

Nyhus, Marie: *Gyldendal-chef efter mobbestorm: Vi ville ønske, vi havde fanget det, Journalistend.dk, 28 oktober 2021*

<https://journalisten.dk/kommunikationschef-efter-vild-shitstorm-havde-vi-fanget-det-havde-vi-gjort-det-om/>

<https://politiken.dk/kultur/art8432768/Jeg-ramte-forbi>

kultur 20 oktober 2021

hentet 3 august 2022

https://politiken.dk/kultur/boger/boganmeldelser/faglitteratur_boger/art8435791/Lotte-Friis-er-langtfra-den-eneste-der-bliver-mobbet-i-Jeanette-Ottesens-bog

Ritzeau: Lotte Friis føler sig blottet efter boguddrag om mobning,

<https://politiken.dk/sport/art8430703/Lotte-Friis-f%C3%B8ler-sig-blottet-efter-boguddrag-om-mobning>, Politikken, 18 oktober 2021, hentet 3 januar 2023.

Søren-Mikael Hansen 25 oktober 2021

hentet 3 august 2022

<https://politiken.dk/debat/ledere/art8434221/Det-er-ufattelig-afstumpet-at-b%C3%A5de-Jeanette-Ottesen-og-Gyldendal-bedriver-mobning-p%C3%A5-skrift>

fagl: Uddannelsesredaktør Jacob Fuglsang 23 oktober 2021

hentet 3 august 2022

Lassen, Kurt, *Da Jeanette Ottesen kom ud på for dybt medievand*, pov. International.dk, 26 oktober 2021

Facebook.

Jeanette ottesens facebook profil fra et opslag 25 august 2021, hentet 11 august 2022

<https://www.facebook.com/JeanetteOttesenFanpage>

Instagramprofiler.

Jeanette ottesens instagramprofil hentet 11 august 2022

<https://www.instagram.com/p/CVP0p6kgeMc/>

lotte friis instagram profil hentet 11 august 2022

<https://www.instagram.com/p/CVLQImHMSNm/>

Dr artikel fra 20 Oktober 2021 hentet 11 august 2022

<https://www.facebook.com/search/top?q=jeanette%20ottesen>

billeder:

figur: d,e,f Lotte Friis Instagramprofil hentet 8/11-22

figur:a,b,c,g,h,i,j Jeanette Ottensens Facebook profil, hentet 8/11-22

Spørgeskema.

https://docs.google.com/forms/d/1Jm1icJUWXY_c3c43p25ck-PfgZEjy3Ggu6prE9Zo0ls/edit

screenshots af spørgeskemaets resultater: figur 1,2,3,4, 5a,5b,5c, 6,7,8,9,10,11

Portræt af Josevski, Aleksander: <https://www.gyldendal.dk/forfattere/Aleksandar-Josevski-F152422>

